

GENÇ HUKUKÇULARIN GÖZÜNDEN
AİLE HUKUKUNDA GÜNCEL SORUNLAR
SEMPOZYUMU
8 Ekim 2025

*SYMPOSIUM ON
CURRENT ISSUES IN FAMILY LAW
FROM THE PERSPECTIVE OF YOUNG JURISTS
October 8, 2025*

Bildiri Özetleri - Abstracts

GENÇ HUKUKÇULARIN GÖZÜNDEN
AİLE HUKUKUNDA GÜNCEL SORUNLAR
SEMPOZYUMU
8 Ekim 2025

*SYMPOSIUM ON
CURRENT ISSUES IN FAMILY LAW
FROM THE PERSPECTIVE OF YOUNG JURISTS
October 8, 2025*

Bildiri Özetleri - Abstracts

Kırıkkale 2025

Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi

GENÇ HUKUKÇULARIN GÖZÜNDEN

AİLE HUKUKUNDA GÜNCEL SORUNLAR SEMPOZYUMU

8 Ekim 2025 - Bildiri Özetleri

**SYMPOSIUM ON CURRENT ISSUES IN FAMILY LAW
FROM THE PERSPECTIVE OF YOUNG JURISTS**

October 8, 2025 - Abstracts

Editörler/Editors: Dr. Öğr. Üyesi Reyhan TUHAN BOZ - Arş. Gör. Ülkü Ceren BAĞCI

Baskı/Edition : Ekim 2025 - October 2025

E-ISBN : 978-975-8626-31-1

Yayın Tarihi : 17.10.2025
Date of Publication

Bildiri özetleri, kör hakem değerlendirmesi sonucuna göre kabul edilmiştir.

Bildiri metinlerinde ileri sürülen görüşlerin ilmî ve hukukî sorumluluğu bildiri sahiplerine aittir.

The abstracts have been accepted following a blind - review process.

The academic and legal responsibility for the views expressed in the papers belongs to the authors.

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI

1. Basım, Elektronik Kitap (Çevrim içi / Web tabanlı)

E-ISBN: 978-975-8626-31-1

1. Sempozyum 2. Aile Hukuku 3. Bildiri Özetleri

Yayımlanma adresi: <https://hukuk.kku.edu.tr>

DÜZENLEME KURULU

ORGANIZING COMMITTEE

Prof. Dr. Mustafa AVCI

Av. Turan ZEKİ

Dr. Öğr. Üyesi Reyhan TUHAN BOZ

Av. Eren DEMİRALAY

BİLİM KURULU

SCIENTIFIC COMMITTEE

Doç. Dr. Yasemin DURAK

Doç. Dr. Seda KARA KILIÇARSLAN

Dr. Öğr. Üyesi Fatma HIZIR ASRAV

Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Nihal
AYDINOĞLU YALÇIN

Dr. Öğr. Üyesi Sibel CAN

Dr. Öğr. Üyesi Selen EVİRGEN

Dr. Öğr. Üyesi Burak BOZ

TEŐEKKÖR

ACKNOWLEDGMENTS

Kırıkkale Barosu iş birliği ile gerçekleştirilen “Genç Hukukçuların Gۆzünden Aile Hukukunda Gۆncel Sorunlar ve özüm Önerileri Projesi” kapsamında Kırıkkale Hukuk Faköltesi öğrencilerinin ve Kırıkkale Barosu stajyer avukatlarının, Kırıkkale Barosu Çocuk ve Kadın Hakları Komisyonları ile Kırıkkale Adliyesi hakim ve savcılarını ziyaret ederek yüz yüze görüşmeler suretiyle aile hukuku uygulamasındaki güncel meseleleri tespit etmeleri ve bu tespitlerine dayanarak gerçekleştirdikleri araştırmalarını ilmî bir toplantıda sunmaları planlanmış olup Genç Hukukçuların Gۆzünden Aile Hukukunda Güncel Sorunlar Sempozyumu bu projenin ürünüdür.

Projenin ve Sempozyumun gerçekleşmesinde emeği bulunan Kırıkkale Üniversitesinin değerli personel ve öğrencilerine, Kırıkkale Barosu avukatlarına, Kırıkkale Adli Yargı Adalet Komisyonu ve Kırıkkale Adliyesi personeline şükranlarımızı sunarız.

İÇİNDEKİLER

DÜZENLEME KURULU/ORGANIZING COMMITTEE	3
BİLİM KURULU/SCIENTIFIC COMMITTEE	3
TEŞEKKÜR/ACKNOWLEDGMENTS.....	4

BİRİNCİ OTURUM

Stj. Av. İlayda ÇALIM

REŞİT OLMAYANLA CİNSEL İLİŞKİ SUÇUNDA KANUNİ TEMSİLCİNİN ŞİKAYET HAKKI THE RIGHT OF LEGAL REPRESENTATIVES TO FILE A COMPLAINT IN THE CRIME OF SEXUAL INTERCOURSE WITH A MINOR	11
---	----

Melike Ülger KARA

ENSEST VE HUKUKİ BOYUTU INCEST AND ITS LEGAL DIMENSION	15
---	----

Ece YAZGAN

SUÇA SÜRÜKLENEN ÇOCUKLAR VE EBEVEYNİN ÖZEN YÜKÜMLÜLÜĞÜ THE CHILDREN DRIVEN TO CRIME AND THE PARENTS' DUTY OF CARE	19
--	----

Hande TOSUN

CİNSEL RIZA YAŞI AGE OF SEXUAL CONSENT	23
---	----

İKİNCİ OTURUM

Stj. Av. Hakan KAYABAŞ

EBEVEYNLERİN SOSYAL MEDYA KULLANIMINA KARŞI TÜRK MEDENİ KANUNU KAPSAMINDA ÇOCUĞUN KİŞİLİK HAKKININ KORUNMASI PROTECTION OF THE CHILD'S PERSONALITY RIGHT AGAINST PARENTS' USE OF SOCIAL MEDIA UNDER THE TURKISH CIVIL CODE	29
---	----

Yunus ARSLAN

ÖZGÜRLÜĞÜ KISITLAYICI BİR CEZAYA MAHKUMİYET SEBEBİYLE KİŞİNİN KISITLANMASI RESTRICTION OF AN INDIVIDUAL DUE TO CUSTODIAL SENTENCE	33
---	----

Şevval MANAV

ANAYASA MAHKEMESİNİN İPTAL KARARI VE EVLİ KADININ SOYADI THE CONSTITUTIONAL COURT'S ANNULMENT DECISION AND THE MARRIED WOMAN'S SURNAME	37
--	----

Yüksel Arda ATAK

ANAYASA MAHKEMESİNİN SOYBAĞI HUKUKU ALANINDAKİ GÜNCEL KARARLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF THE CONSTITUTIONAL COURT'S RECENT DECISIONS IN THE FIELD OF FILIATION LAW 39

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Stj. Av. Leylanur ÇETİNTAŞ

AİLE KONUTU ŞERHİNİN ÜÇÜNCÜ KİŞİ KAZANIMLARINA ETKİSİ

THE EFFECT OF THE FAMILY HOME ANNOTATION ON THIRD-PARTY ACQUISITIONS 45

İnci TUFAN

YOKSULLUK NAFAKASI VE SÜRESİ

POVERTY ALIMONY AND ITS DURATION 47

Zeynep GÖKDEMİR

6284 SAYILI KANUN'DA KORUYUCU VE ÖNLEYİCİ TEDBİRLER

PROTECTIVE AND PREVENTIVE MEASURES IN LAW NO. 6284 49

Esma PALA

ALDATILAN EŞİN ÜÇÜNCÜ KİŞİYE KARŞI MANEVİ TAZMİNAT TALEBİ

THE DECEIVED SPOUSE'S CLAIM FOR NON-PECUNIARY DAMAGES AGAINST A THIRD PARTY 53

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Stj. Av. Samet KARATOP

AİLE KAVRAMI

THE CONCEPT OF FAMILY 57

Zeliha SÖZERİ

KORUYUCU AİLE

FOSTER FAMILY 61

Betül SARIKAYA

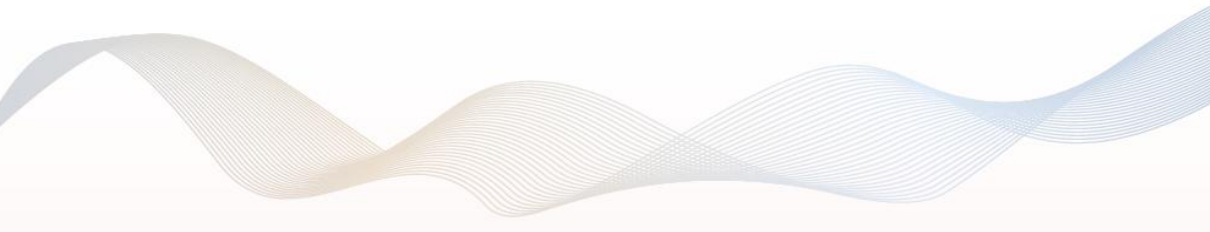
AİLE ARABULUCULUĞU

FAMILY MEDIATION 63

Şebnem AYDIN

AİLE MAHKEMESİNİN YAPISI VE UYGULAMASI

THE STRUCTURE AND PRACTICE OF FAMILY COURTS 65

BEŞİNCİ OTURUM**Hüseyin SALIK****AİLENİN KORUNMASINA YÖNELİK ÖNLEYİCİ TEDBİRLER VE AYRILIK KURUMU
PREVENTIVE MEASURES FOR FAMILY PROTECTION AND THE LEGAL CONCEPT OF
SEPARATION..... 69****Sinem ÇEVİK****FİİLİ AYRILIK NEDENİYLE BOŞANMA
DIVORCE DUE TO DE FACTO SEPARATION 73****Şebnem İrem ÇEÇEN****AİHM KARARI IŞIĞINDA İDDET MÜDDETİ
IDDET PERIOD IN THE LIGHT OF THE ECHR DECISION 77**

BİRİNCİ OTURUM

Stj. Av. İlayda ÇALIM

REŞİT OLMAYANLA CİNSEL İLİŞKİ SUÇUNDA KANUNİ TEMSİLCİNİN ŞİKAYET HAKKI

THE RIGHT OF LEGAL REPRESENTATIVES TO FILE A COMPLAINT IN THE CRIME OF SEXUAL INTERCOURSE WITH A MINOR

ÖZET

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na göre toplumun temel taşı "aile" kavramı olarak belirlenmiştir. Anayasada yüksek bir değer atfedilen ailenin korunması, hem sosyal ve psikolojik açıdan sağlıklı bireylerin yetişmesi hem de sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması için öncelikli bir gerekliliktir. Bu yaklaşımın sonucu olarak On İkinci Kalkınma Planı'nda, ailenin milli ve manevi değerlerin taşıyıcısı olduğu ve yeni nesillerin her türlü zararlı eğilimden korunarak sağlıklı biçimde yetiştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bu doğrultuda 2025 yılının "Aile Yılı" ilan edilmesi, ailenin korunması ve güçlendirilmesi bakımından önemli bir adım olmuştur. Çocukların korunması, aile kurumunun güçlendirilmesinin merkezinde yer almaktadır. Nitekim Türk Ceza Kanunu'nun yanı sıra 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu da bu amaca yönelik özel düzenlemeler getirmiştir. Ceza hukuku bakımından ise öne çıkan düzenlemelerden biri, TCK m.104'te yer alan "reşit olmayanla cinsel ilişki" suçudur. Bu suç tipinde cinsel birlikte-lik rızaya dayalı olsa dahi, 15 yaşını doldurmuş ancak 18 yaşını doldur-muş çocukların erken yaşta istismarını önlemeyi amaçlamaktadır. Kanun

ABSTRACT

According to the Constitution of the Republic of Türkiye, the concept of "family" is defined as the cornerstone of society. The protection of the family, which is attributed a high value in the Constitution, is an essential prerequisite both for raising socially and psychologically healthy individuals and for ensuring sustainable development. As a consequence of this approach, the Twelfth Development Plan emphasizes that the family functions as the bearer of national and moral values, and that younger generations must be protected from all harmful tendencies in order to grow up in a healthy manner. In this context, the declaration of 2025 as the "Year of the Family" constitutes an important step toward protecting and strengthening the family. The protection of children lies at the centre of strengthening the family institution. Indeed, in addition to the Turkish Penal Code, the Child Protection Law No. 5395 introduces special provisions serving this purpose. From the perspective of criminal law, one of the most prominent provisions is Article 104 of the Penal Code, which regulates the offense of "sexual intercourse with a minor." This provi-

koyucu, suçun takibini şikâyetle bağlı kılmış ve kovuşturmanın başlatılabilmesi için mağdur veya kanuni temsilcinin başvurusunu zorunlu kılmıştır. Ancak şikâyet hakkının kim tarafından ve nasıl kullanılacağı önemli bir tartışma konusudur. Kanuni temsilciler olan ana-baba veya vasi bu hakkı çocuk adına kullanabilmektedir. Bununla birlikte, temsilcinin iradesinin gerçekten çocuğun üstün yararına mı yoksa kendi değer yargılarına ve toplumsal hassasiyetlere mi dayandığı sorusu gündeme gelmektedir. Zira kimi zaman kanuni temsilciler, kendi toplumsal değer yargıları, aile onuru veya kişisel kanaatleri doğrultusunda şikâyet hakkını kullanmakta; bu durum ise çocuğun bireysel iradesiyle çelişebilmektedir. Bu ikilem, aile hukukunun ebeveynlere yüklediği koruma sorumluluğu ile mağdur çocuğun bireysel iradesi arasındaki hassas dengeyi ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, bu suç tipinde şikâyet hakkı yalnızca bir usul şartı değil, çocuk haklarının korunması açısından temel bir güvencedir. Kanuni temsilcinin bu hakkı kullanırken her zaman çocuğun üstün yararını gözetmesi zorunludur. Aksi yöndeki tutumlar devlet otoritesi tarafından denetlenmeli ve gerekirse bertaraf edilmelidir. Bu bildirinin amacı, reşit olmayanla cinsel ilişki suçunda kanuni temsilcinin şikâyet hakkını Türk Ceza Kanunu, Çocuk Koruma Kanunu ve aile hukukunun temel ilkeleri çerçevesinde incelemek; mevcut hukuki belirsizlikleri ve uygulamadaki farklılıkları tartışarak, mağdurun haklarını ve çocuğun üstün yararını koruyan dengeli bir

sion aims to prevent the early exploitation of children who are above the age of 15 but under the age of 18, even when the relationship is based on consent. The legislator has made prosecution of this offense contingent upon complaint, requiring the initiation of proceedings only upon the application of the victim or their legal representative. However, the question of who may exercise this right to complain and how it should be exercised remains a significant matter of debate. Legal representatives, namely parents or guardians, may exercise this right on behalf of the child. Yet, the issue arises as to whether the representative's decision is truly based on the best interests of the child, or rather on personal moral judgments and social sensitivities. In certain cases, legal representatives act in accordance with societal value judgments, family honour, or their own subjective opinions, which may conflict with the child's individual will. This dilemma highlights the delicate balance between the parental duty of protection imposed by family law and the individual autonomy of the victimized child.

In conclusion, the right to complain in this offense should not be perceived merely as a procedural condition, but rather as a fundamental safeguard for the protection of children's rights. It is imperative that the legal representative always acts in accordance with the child's best interests when exercising this right. Any contrary approach must be subject to state oversight and, where necessary, intervention. The purpose of this paper is to exam-

yaklaşım geliştirmektir.

Anahtar Kelimeler

Aile, Çocuk Hakları, Şikâyet Hakkı, Türk Ceza Kanunu, Çocuk Koruma kanunu

ine the right of legal representatives to lodge a complaint in cases of sexual intercourse with a minor within the framework of the Turkish Penal Code, the Child Protection Law, and the fundamental principles of family law; to discuss the existing legal ambiguities and inconsistencies in practice; and ultimately, to develop a balanced approach that ensures the protection of the victim's rights and the child's best interests.

Keywords

Family and Child Protection, Rights of the Child, Right to File a Complaint, Turkish Penal Code (TPC), Child Protection Law.

Melike Ülger KARA

ENSEST VE HUKUKİ BOYUTU

INCEST AND ITS LEGAL DIMENSION

ÖZET

1980 tarihli Amerikan Sağlık, Eğitim ve Koruma Bölümü'nün tanımına göre; ensest, aile içinde ana-baba figürüne, gücüne ve otoritesine sahip kişilerin çocuğu cinsel anlamda istismar etmesidir.

Her ülke; ensesti kabul ettikleri dini çerçevede, ahlaki normlarda, toplumun nüfusu ve yaşı gibi faktörlerle ele almıştır. Almanya, Kanada, Norveç, İsveç gibi refah seviyesi yüksek ülkeler ensesti ceza kanunlarında ayrı bir suç başlığı olarak ele alırken Türk Ceza Kanunu'nda ise yetişkinler arasındaki rızaya dayalı ensest ilişki, suç kapsamına değerlendirilmemiştir. Türkiye'de suçların belirlenmesi zarar ilkesi kapsamında açıklanır yani bireysel özgürlük kamu düzenini bozmadığı ve anayasa tarafından korunan bir hak ihlal edilmediği sürece cezalandırılmaz. Bu yüzden rızasız ensest ilişki, cinsel saldırı kapsamına alınmış, özel bir başlık altında cezalandırılmamıştır yalnızca üçüncü derece kan ve kayın hısımlığı arasındaki rızasız cinsel ilişki, cezai artırım neden olarak düzenlenmiştir.

Ensest, dünya genelinde çoğu zaman görmezden gelinen ve tartışılmaktan kaçınılan bir olgudur. Birçok vakada yaşanan çocuk istismarları, aile bütünlüğünün korunması gerekçesiyle aile içinde gizlendiği, görmezden gelindiği

ABSTRACT

According to the 1980 definition of the U.S. Department of Health, Education, and Welfare, incest is the sexual exploitation of a child within the family by individuals who hold the power, authority, and figure of a parent. Each country has approached incest within the framework of its accepted religion, moral norms, population size, and demographic factors. In high-welfare countries such as Germany, Canada, Norway, and Sweden, incest is treated as a distinct offense in criminal law, whereas in the Turkish Penal Code, consensual incestuous relations between adults are not considered a criminal offense. In Turkey, the determination of crimes is explained within the scope of the principle of harm, meaning that as long as an act of individual liberty does not disrupt public order and does not violate a constitutionally protected right, it is not subject to punishment. For this reason, non-consensual incestuous relations fall under the scope of sexual assault; they are not criminalized under a specific heading. Only non-consensual sexual relations between third-degree blood relatives and in-laws are regulated as grounds for aggravated punishment.

Incest is an issue that is often over-

görülmektedir. Fail, küçük yaşta başlattığı istismara devam edebilmek için mağduru susturmak için hediye alma, korkutma, tehdit yollarına başvurmaktadır. Mağdur ise kendini suçlama, bu olayın sadece kendisinin başına geldiğini sanma, aileden dışlanma endişesi, yaşananları tam olarak kavrayamama veya doğru bu şekilde kabul etme eğilimi nedeniyle mağdurda hem psikolojik hem fiziksel açıdan ağır sonuçlar doğurmaktadır. Uzun vadede bu tür vakalar, toplumsal uyum ve bireysel gelişim üzerinde olumsuz etkiler yaratmaktadır.

Bireyin ve ailenin özel hayatı, toplumun gelişmesi açısından korunan iki temel unsurdur. Türk Medeni Kanunu'nda ensest, evlenme engelleri arasında sayılarak aile yapısının korunması ve nesil sağlığının devamlılığı amaçlanmıştır. Bununla birlikte, öğretide ensesti cezalandırmayı konu alan bir kanun düzenlemesinin İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nin 8. Maddesinde yer alan özel hayata saygı hakkının ihlal olduğu savunulmuştur. Bu bağlamda Alman Anayasa Mahkemesi'ne açılan davada verilen karar emsal niteliği taşımaktadır. Alman Ceza Kanunu madde 173/2-2 kardeşler arası rızaya dayalı ensest ilişkiyi suç olarak düzenlemektedir. Bu maddenin Alman anayasasında korunan cinsel yaşam özgürlüğüne ket vurduğunu, ayrımcılık yasasını ihlal ettiğini, ensest ilişki sonrasında doğacak sağlık sorunlarının artacağına yönelik savunmaların tıbbi olarak yeterince güçlü olmadığı belirtildi. Alman Yüksek Mahkemesi ise bu maddenin cinsel yaşam özgürlüğünü engelleyerek bireyleri kısıtlamaya

looked and avoided in discussions worldwide. In many cases, instances of child abuse are concealed within the family under the pretext of protecting family unity. Perpetrators may resort to bribing with gifts, intimidation, or threats in order to silence the victim and continue abuse initiated at a young age. Victims, on the other hand, may blame themselves, believe that the abuse is unique to them, fear family rejection, struggle to fully comprehend the situation, or normalize it as "the way things are." As a result, victims suffer severe psychological and physical consequences. In the long term, such cases create negative impacts on both social cohesion and individual development.

The private life of individuals and the family are two fundamental elements protected for the advancement of society. In the Turkish Civil Code, incest is listed among the impediments to marriage, with the aim of protecting family structure and ensuring the continuity of generational health. Nevertheless, some scholars have argued that the criminalization of incest would constitute a violation of the right to respect for private life as enshrined in Article 8 of the European Convention on Human Rights. In this regard, a case brought before the German Constitutional Court serves as a precedent. Article 173/2-2 of the German Criminal Code criminalizes consensual incestuous relations between siblings. It was argued that this provision restricted the constitutionally protected freedom of sexual life, violated the prohibition of discrimina-

yönelik olmadığını, kanunun amacına göre baktığımızda cinsel yaşam özgürlüğünün kullanım biçime sınır getirildiğini, cinsel ilişkinin sadece cinsel ilişkide bulunanları ilgilendirmedikçe, aynı zamanda aileyi ve toplumu da etkilediğini ifade etmektedir. Aynı soya sahip insanların evlenmesi ya da bir çocuk dünyaya getirme istekleriyle toplum düzeninin bozulacağını ve bu ilişkiden doğabilecek bir çocuk durumunda kişilerin kimlik çatışması yaşamaması amaçlandığı için bu maddenin anayasaya aykırılık teşkil etmediği belirtildi. İHAM ise Alman Yüksek Mahkemesi'nin verdiği kararın Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 8. Maddesini ihlal etmediğine oybirliği ile karar verdi.

Çalışmamızın amacı verilerin ve akademik çalışmaların yetersizliği nedeniyle Türkiye'nin gözden geçirmesi gereken bir konu olan enstetin yetkililer tarafından tekrar değerlendirilerek saha çalışmalarıyla konunun desteklenmesidir.

Anahtar Kelimeler

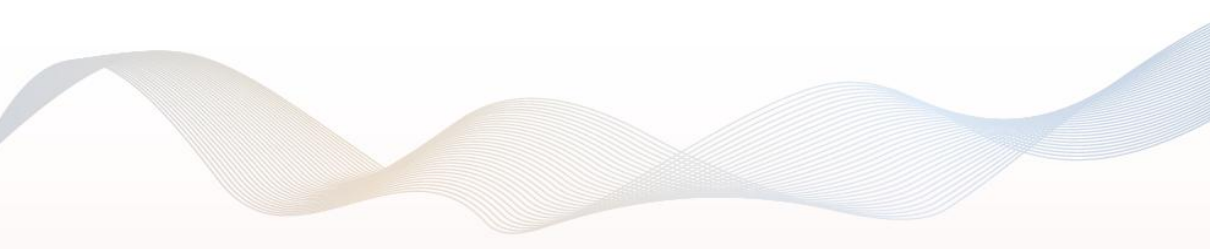
Enstet, İstismar, Türk Ceza Kanunu, Aile Yapısı, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi

tion, and that medical claims regarding potential health risks of offspring were not sufficiently substantiated. However, the German Federal Constitutional Court held that the provision did not aim to suppress sexual freedom but rather to impose limits on how such freedom is exercised. It emphasized that sexual relations concern not only the individuals involved but also affect the family and society at large. The court further reasoned that marriages or children born of such relations would disrupt social order and create identity conflicts for the child, and thus concluded that the provision was not unconstitutional. The European Court of Human Rights unanimously held that the decision of the German Constitutional Court did not violate Article 8 of the European Convention on Human Rights.

The purpose of this study is to highlight incest as an issue that requires reassessment in Turkey, where the lack of data and academic research calls for further attention from authorities and the support of field studies.

Keywords

Incest, Abuse, Turkish Penal Code, Family Structure, European Convention on Human Rights

SUÇA SÜRÜKLENEN ÇOCUKLAR VE EBEVEYNİN ÖZEN YÜKÜMLÜLÜĞÜ

THE CHILDREN DRIVEN TO CRIME AND THE PARENTS' DUTY OF CARE

ÖZET

Suça sürüklenen çocuklar ve ebeveynin özen yükümlülüğü, günümüzde hem aile hukuku hem de ceza hukuku açısından önem arz eden bir konudur. 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanuna göre 18 yaşını doldurmamış her bir kişi küçük yaşta ergin kılınabilir. Bir çocuğun suça sürüklenmesindeki en önemli etkenlerden biri de ailesidir. Nitekim kişinin ilk eğitimi doğduğu andan itibaren aile içerisinde başlar.

Bilimsel araştırmaların çoğu suça sürüklenen çocukların küçük yaşlardan itibaren aile içi şiddetin olduğu bir ortamda büyüdüklerini, ebeveynleri tarafından baskı altında yetiştirildiklerini, anne babalarının onlara fiziksel ve psikolojik şiddet uyguladığını ve küçük yaşlardan itibaren ebeveynlerin çocuklarının topluma kazandırılmalarındaki gerekli özen yükümlülüğünü yerine getirmediğini göstermektedir. Suça sürüklenen çocukların büyük çoğunluğu küçük yaşlardan itibaren aile içinden ve ebeveynin çocuğunu yetiştirmedeki özenli davranışlarından eksik bir şekilde büyüdüğü için 16-17 yaşlarına geldiğinde hukuken çocuk kabul edilse bile geleceğin azılı bir suçlusu olarak karşımıza çıkar. Aile hukuku açısından konu ele alındığında ise günlük yaşamda hem anne babanın birbirlerine karşı olan davranışları hem

ABSTRACT

The issue of children driven to crime and the parents' duty of care is an important matter today in terms of both family law and criminal law. According to the child protection law no. 5395 every, person under the 18 is considered a child, even if they are granted legal majority at an early age. One of the most important factors in a child's drift into crime is the family, because the first education of a person begins within the family from the moments they are born.

Most scientific studies show that children driven to crime grow up in an environment where domestic violence exists, from an early age, are raised under pressure by their parents, are subjected to physical and psychological violence by their mother and father, and that parent fail to fulfil their necessary duty of care to reintegrate their children into society from a young age. Since the vast majority of children driven to crime grow up lacking parental attention and the careful conduct of parents in raising them from an early age, they may emerge as hardened criminals by the time they reach the age of 16-17, even though they are still legally considered children. From the perspective of family law, the behaviours of parents toward each other as well as toward

de anne babanın çocuklarına karşı olan davranışları çok önemlidir çünkü Türk toplumunda aile denildiğinde akla sadece kadın ve erkek değil anne, baba ve çocuk gelmektedir bu sebeple çocuğun neden olabileceği herhangi bir suç aile kurumunu temelinden etkilemekte ve sarsmaktadır. Suça sürüklenen çocuklar ve ebeveynin özen yükümlülüğü konusunda Winnenden Cinneti ele alınması gereken bir vakadır. Winnenden Cinneti Almanya'nın Winnenden kasabasında 17 yaşındaki Tim Kretschmer'in, mezun olduğu liseye giderek babasına ait kayıtlı 18 silahtan birini alması ve rastgele ateş açması sonucu 9 öğrencinin ve 3 öğretmenin ölümüyle meydana gelmiş ve sonunda da kendisinin intiharıyla son bulmuştur. Bu saldırının ardından Tim Kretschmer 'in babası silahlarını kilit altında tutmadığı gerekçesiyle 1,5 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Ayrıca Tim Kretschmer 'in anne ve babasının çocuklarının psikolojik sorunlarıyla yeterince ilgilenmedikleri de resmi kayıtlara geçti. Bu olay ebeveynlerin çocukların suça sürüklenmelerindeki özen yükümlülüklerini adeta bir kanıt şeklinde gözler önüne sermektedir. Çocuklar geleceğimizin en önemli yapı taşlarından birisidir. Günümüz ebeveynleri çocuklarını yetiştirirken onların geleceğin toplumunun birer parçası olacaklarının bilincinde olarak şiddetle değil de sevgi ve saygı ile özen yükümlülüklerini yerine getirerek yetiştirirlerse geleceğin aile kurumlarına dair büyük bir yatırım yapmış olacaklardır.

their children are of great importance in Daily life, because in Turkish society, the concept of family does not only bring to mind a man and a woman, but also to the mother, father, and child for this reason, any crime child may commit fundamentally affects and shakes the family institution. In the context of the technological era, children who become involved in delinquent behaviour are exposed from an early age to violent applications, films, competitions, games, and programs available on technological devices. Their disregard for the warnings and content ratings in these media leads to increased interaction with such devices, thereby heightening their propensity for criminal behaviour compared to their peers. Scientific research has proven that children who are not properly informed by their parents, especially about the digital world, tend to be more inclined toward crime and violence.

The issue of children driven to crime and the parental duty of care can be more clearly analysed through the Winnenden massacre. The Winnenden Massacre occurred in the town of Winnenden, Germany, when 17 years old Tim Kretschmer went to the high school he had graduated from, took one of the 18 registered firearms owned by his father, and opened fire indiscriminately, killing 9 students and 3 teachers, before ultimately committing suicide. Following the attack, Tim Kretschmer's father was sentenced to one and a half years in prison for failing to keep his weapons securely locked. It was also officially recorded

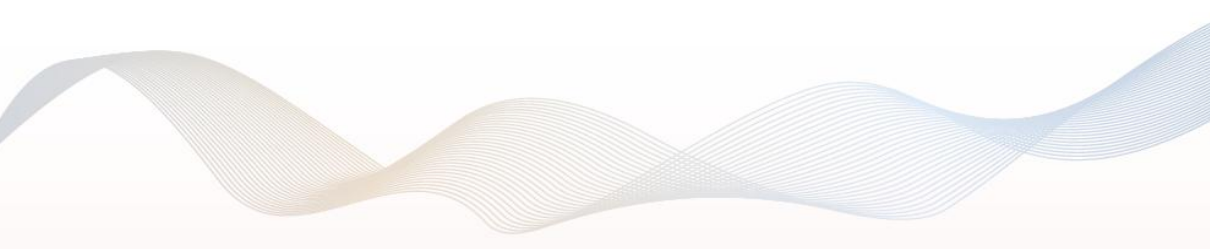
that Tim Kretschmer's parents had not adequately addressed their son's psychological problems. Looking at the outcome of the attack, it can indeed be described as a massacre, and this incident vividly demonstrates the importance of parents duty of care in preventing children from being driven to crime. Children are one of the most important building blocks of our future. If today's parents raise their children with love and respect, rather than violence, and fulfil their duty of care, recognizing that they will be a part of the future society, they will be making a significant investment in the family institutions of the future.

Anahtar Kelimeler

Suçta Sürüklenen Çocuklar, Aile, Ebeveyn, Şiddet, Çocuk.

Keywords

Children Driven to Crime, Family, Parents, Violence, Child.

Hande TOSUN

CİNSEL RIZA YAŞI

AGE OF SEXUAL CONSENT

ÖZET

Ceza hukuku doktrinde rıza çifte karaktere sahip olarak değerlendirilmektedir: İşlenen fiili hukuka uygun kılan hukuka uygunluk sebebi olan rıza ve işlenen fiilin tipikliğini ilgilendiren rıza. Hukuka uygunluk sebebi olan rızada işlenen fiil bütünüyle hukuka uygun hale geleceğinden rızanın bu karakteri yalnız ceza hukukunu değil hukukun tüm dallarını ilgilendirmektedir. Tipikliği etkileyen rıza ise münhasıran ceza hukukuna dair bir inceleme olup bu tür bir rızanın bulunması durumunda fiilin hala hukuka aykırı olması ve başka bir suçun tipikliğini karışılması mümkündür. Nitekim çocuğun cinsel ilişkiye rızası, cinsel istismar suçu ile reşit olmayanla cinsel ilişki suçları arasında belirleyici rol oynamaktadır.

Rıza kurumuna bağlanan hukuki neticeler göz önünde bulundurulduğunda rızanın kapsamı ve sınırları sorumluluk hukuku bakımından kritik öneme sahiptir. Bu nedenle “kim tarafından” “neye” ve “ne kadar” rıza gösterilebileceğinin ve somut olayda rızanın ne şekilde tezahür ettiğinin tespit edilmesi gerekir. Rızanın konusu çocukların ruh ve beden bütünlüğünü ilgilendirdiğinde daha da hassas bir inceleme yapılmalıdır. Çalışmamızın konusunu oluşturan cinsel rıza yaşının belirlen-

ABSTRACT

In criminal law doctrine, consent is regarded as having a dual character: consent as a justification rendering the act lawful, and consent concerning the typicality of the act. Where consent functions as a justification, the act becomes entirely lawful; hence, this character of consent concerns not only criminal law but all branches of law. Consent affecting typicality, however, is examined exclusively within criminal law; even if such consent exists, the act may remain unlawful and may constitute another offence. A child's consent to sexual intercourse, for instance, plays a decisive role between the offences of sexual abuse of children and sexual intercourse with minors.

Considering the legal consequences attached to consent, its scope and limits are of critical importance in liability law. It must be determined “by whom,” “to what,” and “to what extent” consent is given, and how it is manifested in the specific case. Where the subject of consent involves children's mental and physical integrity, a more sensitive assessment is required. In determining the age of sexual consent, each child's developmental process must be considered, with priority given to physical and mental maturity

mesinde her çocuğun gelişim süreçlerinin farklı olabileceği göz önünde bulundurulmalı, sabit yaş sınırından önce çocuğun beden ve zihin gelişimi ön plana çıkartılmalıdır.

TCK m. 104 hükmünde de reşit olmayanla cinsel ilişki suçundan söz edilebilmesi için aranan rızanın geçerliliği gerek çocuğun gelişim durumu gerekse rızanın alınış biçimi bakımından ölçütlere bağlanmıştır. Çocuğun cinsel ilişkiye rıza gösterebilmesi için aranan 15 yaş sınırı mutlak bir ehliyet olarak düzenlenmemiş; ruh ve beden gelişimi ile daraltılmıştır. İrade cebir, tehdit veya hile ile sakatlanmışsa rıza geçersizdir. Kanunda düzenlenen 15 yaş tıp, psikoloji ve çocuk gelişimi gibi bilimlerin konusunu oluşturur. Çocuğun olgunluğunun bilirkişi raporuyla tespiti yanında hâkimin de hayatın olağan akışı ve yaşam tecrübelerine göre değerlendirme yapması gerekir.

Türk Ceza Kanunu'nda yalnız cinsel ilişkiye rızanın düzenlenmiş olması, cinsel ilişki sayılamayacak davranışlara rıza bakımından yaş sınırını tartışmalı hale getirmiştir. Yargıtay 9. Ceza Dairesi'nin 2021/10009 E., 2022/6070 K. sayılı kararında 16 yaşındaki mağdurun rızasıyla gerçekleşen davranışın cinsel ilişki sayılmadığı, reşit olmayanla cinsel ilişki suçunun unsurlarının oluşmadığı kabul edilmiştir. Kararda sanığın cinsel istismar suçundan beraatine karar verilmesi gerekirken suç vasfının yanlış tayini eleştirilmiştir.

Benzer şekilde 15 yaş üstü mağdurun rızası ile gerçekleşen ancak failin ve mağdurun kadın olması halinde suçun oluşup oluşmadığı da problem teşkil etmektedir.

rather than a fixed age limit.

Article 104 of the Turkish Penal Code stipulates that, for sexual intercourse with minors, the validity of consent depends on the child's development and the manner of obtaining consent. The age threshold of 15 is not absolute but limited by reference to physical and mental

development. Consent is invalid if the will is impaired by force, threat, or deceit. Whether the child is sufficiently mature must be assessed by expert opinion, yet not left solely to experts; judges must also evaluate maturity according to life experience to ensure protection.

The Penal Code regulates only consent to sexual intercourse, raising the issue of other sexual acts. In its decision 2021/10009 E., 2022/6070 K., the 9th Criminal Chamber of the Court of Cassation held that a 16-year-old victim's consensual oral penetration did not constitute sexual intercourse under Article 104. The court ruled the offence's statutory elements were lacking, and that acquittal for child sexual abuse was required; this erroneous classification has been criticized. Similarly, where the victim is over 15 and consents but both parties are female, the issue of whether an offence arises remains problematic.

Another unresolved issue is the lack of regulation where both parties are children. In such cases, the number of offences, roles of perpetrator and victim, and the aims of punishment are debated. The situation of married children aged 16–17 requires particu-

Cinsel rızanın mağdurun yaş ve gelişimine odaklanması; karşı tarafın çocuk olması veya yakın yaş aralığında bulunmasının düzenlenmemesi bir diğer problemdir. Her iki tarafın da çocuk olması durumunda suç sayısı, tarafların fail-mağdur konumları ve cezanın amacı tartışmalıdır. 16–17 yaşındaki evli çocukların durumu özel değerlendirme gerektirir. Eşler arasında cinsel taciz niteliğindeki eylemlerin kanunda suç olarak düzenlenmemesi, eşler arasında cinsel saldırının şikayete tabi olması ancak evlilik halinde istismar suçlarına dair açık hüküm bulunmaması sorunu karmaşık hale getirmektedir.

Rızaya dayanan cinsel ilişkide suçun soruşturulması şikayete tabidir. Şikayet yetkisinin kanuni temsilci mi yoksa çocukta mı olduğu tartışmalıdır. Suç tarihinde evlilik yoluyla veya kazaen ergin olan çocuk bakımından şikayet hakkı problemlili görünmektedir. Ayrıca suç tarihinde ergin olmayıp suçtan sonra ergin olan çocuğun şikayet hakkını kullanıp kullanamayacağı da çözüm bekleyen bir meseledir.

Anahtar Kelimeler

Rıza, İrade, Yaş, Cinsel İlişki, Beyan

lar consideration. The absence of clear provisions regarding the effect of marriage on child sexual abuse and sexual intercourse with minors complicates the matter. Certain acts between spouses amounting to harassment are not criminalised; sexual assault between spouses is subject to complaint; yet child protection within marriage lacks explicit rules.

In consensual sexual relations, prosecution is contingent on complaint. Whether the right of complaint belongs to the legal representative, the child, or both remains disputed. Where the child is of age at the time of the offence, either by marriage or exception, the issue of who may complain arises. Another question is whether a person who was underage at the time of the offence but later attains majority may independently exercise the right of complaint.

Keywords

Consent, Will, Age, Sexual Intercourse, Declaration

İKİNCİ OTURUM

Stj. Av. Hakan KAYABAŞ

EBEVEYNLERİN SOSYAL MEDYA KULLANIMINA KARŞI TÜRK MEDENİ KANUNU KAPSAMINDA ÇOCUĞUN KİŞİLİK HAKKININ KORUNMASI

PROTECTION OF THE CHILD'S PERSONALITY RIGHT AGAINST PARENTS' USE OF SOCIAL MEDIA UNDER THE TURKISH CIVIL CODE

ÖZET

Sağ ve tam doğumla birlikte ad, resim, ses gibi kişisel değerlerimiz üzerinde kişilik haklarımız bulunur ve bu hakların korunması hukuk düzeni bakımından zorunludur. Dijital çağın etkisiyle sosyal medya platformlarının gündelik yaşamın vazgeçilmez bir parçası haline gelmesi, bu platformlarda sıklıkla ihlal edilen kişilik haklarının korunmasını her zamankinden daha önemli bir mesele haline getirmiştir. Özellikle ebeveynlerce yapılan paylaşımlar nedeniyle kişilik hakları ihlal edilen çocukların korunması önem arz etmektedir. Zira çocuklar kendi kişilik haklarını bir yetişkin kadar koruyamaz ve kişilik haklarına karşı ebeveynleri tarafından bir ihlal gerçekleştirildiği takdirde bu haklarını korumaları daha da zorlaşabilecektir. Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme ile çocukların kişilik haklarının koruma altına alınmaya çalışılması bu konunun uluslararası düzeyde de ne boyutta bir öneme sahip olduğunu gösterir niteliktedir.

Ebeveynler çocuklarının doğup büyümesini kaydetmek veya maddi kazanç elde etmek gibi amaçlarla bu platformlarda paylaşımlar yapabilmektedirler ancak yapılan paylaşımlar çoğunlukla

ABSTRACT

From the moment of birth, individuals acquire personality rights over values such as name, image, and voice, and the protection of these rights constitutes an obligation under the legal order. With the pervasive influence of the digital age, social media platforms have become an inseparable component of daily life. Consequently, infringements of personality rights through these platforms have emerged as a frequent and pressing issue of contemporary law. Of particular importance is the protection of children's personality rights against the extensive disclosures made by their parents on such platforms. Given that children are incapable of adequately safeguarding themselves in this respect, the responsibility of protecting these rights primarily falls upon their parents.

Nonetheless, instances in which parents share posts concerning their children on social media for purposes such as social recognition or material benefit frequently constitute violations of children's personality rights. Although parents hold custody rights, this authority must be exercised in accordance with the best

çocuklarının kişilik haklarını ihlal eder niteliktedir. Oysaki ebeveynlerin sahip olduğu velayet hakkı, çocuğun üstün yararı doğrultusunda kullanılmalıdır ve üstün yararı bulunmadığı takdirde çocuğun kişilik hakkını ihlal edebilme yetkisini ebeveynlere vermemektedir. Ebeveynlerin yapmış olduğu bu paylaşımlara çocukların rıza vermeleri durumunda ise ayırt etme gücüne sahip olup olmadıklarının değerlendirilmesi gerekir. Ayırt etme gücüne sahip çocukların vermiş oldukları rıza hukuka uygunluk nedeni olurken ayırt etme gücü bulunmayan çocuğun vermiş olduğu rıza geçerli olmayacaktır ve kişilik hakkının ihlali söz konusu olacaktır. Türk hukukunda çocukların sosyal medyada yaşadığı bu hak ihallerine karşı özel bir düzenleme bulunmasa da Türk Medeni Kanunu'nda düzenlenen kişiliği koruyucu hükümler ve velayet hükümleri koruma sağlar. Bu hükümler kapsamında ise saldırıyı önleme davası, saldırıya son verme davası, saldırının hukuka aykırılığının tespiti davası, kişilik hakkının ihlali suretiyle elde edilen kazancın vekaletsiz iş görme hükümlerine göre iadesi, maddi ve manevi tazminat davaları, koruma önlemleri, çocuğun yerleştirilmesi, velayetin kaldırılması şeklinde sıralanan hukuki yollar gündeme gelebilir. Çocukların bu yollara başvurusu esnasında da ayırt etme gücüne sahip olup olmadığının değerlendirilmesi gerekir. Ayırt etme gücüne sahip çocuk kişiliği koruyucu davalar ile manevi tazminat davalarını bizzat açabilir. Ayırt etme gücüne sahip olmayan çocuk kişiliği koruyucu davalar, tazmi-

interests of the child. Custody rights cannot serve as a legitimate ground for the infringement of a child's personality rights. Thus, parents cannot, by virtue of their custody, consent to such violations on behalf of the child. In cases where children possessing discernment capacity provide consent to parental sharing, such consent must be valid under the law and consistent with the child's best interests. Otherwise, such consent will not be binding, and personality rights will still be deemed infringed. The Turkish Civil Code incorporates specific provisions for the safeguarding of personality rights, and children are equally entitled to the protections enshrined therein. In the event of infringements, children may request the cessation of the unlawful act, the prevention of imminent violations, the removal of consequences, as well as pecuniary and non-pecuniary damages. Nevertheless, due to their limited capacity, children are generally unable to pursue such remedies on their own initiative. Ordinarily, these claims would be brought forward by their legal representatives, namely the parents. However, where the violation itself arises from parental conduct, parents are precluded from representing the child in such disputes. In these circumstances, pursuant to Article 426 of the Turkish Civil Code, a guardian (trustee) shall be appointed to the child, who shall be empowered to initiate and conduct legal proceedings on the child's

nat davaları ve vekaletsiz iş görme davasını; ayırt etme gücüne sahip çocuk ise maddi tazminat ve vekaletsiz iş görme davalarını bizzat açamazlar. Çocuklar adına aralarında menfaat çatışması bulunduğu için ebeveynleri de dava açamayacaktır. Bu durumda da TBK m.426'ya göre çocuğa kayyım tayin edilecek ve çocuk adına kayyım söz konusu davaları açıp yönetecektir. Bu çalışma kapsamında tüm bu bahsedilen konular ve ilişkin kavramlar incelenecektir.

Anahtar Kelimeler

Çocuk, Ebeveyn, Kişilik Hakkı, Sosyal Medya, Kişilik Hakkı İhlali

behalf. This study seeks to examine the aforementioned issues within the framework of the Turkish Civil Code, placing particular emphasis on the interplay between parental use of social media and the protection of children's personality rights.

Keywords

Child, Parent, Personality Rights, Social Media, Parent, Infringement of Personality Rights

Yunus ARSLAN

ÖZGÜRLÜĞÜ KISITLAYICI BİR CEZAYA MAHKUMİYET SEBEBİYLE KİŞİNİN KISITLANMASI

RESTRICTION OF AN INDIVIDUAL DUE TO CUSTODIAL SENTENCE

ÖZET

Özgürlüğü kısıtlayıcı mahkûmiyet sebebiyle kişinin kısıtlanması hem ceza hukuku hem de medeni hukuku ilgilendiren geniş çerçeveli hukuki bir mekanizmadır. Bu mesele, TMK m.407 ile hükme bağlanmıştır. Bu madde kişinin 5 yıl altındaki mahkumiyeti için talebe bağlı olarak 5 yıl ve daha fazla süreli mahkûmiyet için ise talebi olmasa dahi gerekli olması halinde kısıtlanmasını öngörmektedir. Kısıtlanan kişinin malvarlığı ve hukuki ilişkilerinin yürütülmesi, Cumhuriyet Başsavcılığının veya ceza infaz kurumunun hükümün kesinleşmesinden sonra ilgili mahkeme ve vesayet makamı olan sulh hukuk mahkemesine yazılı bildiri ile bulunması ve devamında mahkeme tarafından atanan vasinin aracılığıyla yapılmaktadır. Vasi atama kararı TMK m. 413 ve devamı hükümlerince denetim makamı olan asliye hukuk mahkemesi tarafından denetlenir. Atanan vasi kısıtlanan kişinin önemli malvarlığı ile ilgili işlemler için TMK 426 gereği vesayet makamının iznini arar. Kısıtlanan kişi ise kişiye sıkı suretle bağlı haklarını vasi olmadan kullanabilmektedir.

TMK m. 407 22.03.2023 tarihinde AYM tarafından iptal edilmiştir. AYM bu kararın gerekçesi olarak mahpusun mülkiyet hakkı ve özel hayatın korunması bakımından iradesinin gerektiği

ABSTRACT

The restriction of a person on account of a custodial sentence constitutes a broad legal mechanism concerning both criminal law and civil law. This matter is regulated under Article 407 of the Turkish Civil Code (TCC). According to this article, in the case of imprisonment of less than five years, restriction may be imposed upon request, whereas for imprisonment of five years or more, restriction shall be imposed ex officio whenever necessary, even in the absence of a request.

The administration of the restricted person's assets and legal affairs is carried out through the appointment of a guardian by the Civil Court of Peace, which acts as the guardianship authority, following the notification in writing by the Office of the Chief Public Prosecutor or the penitentiary institution after the judgment becomes final. The decision to appoint a guardian is subject to supervision by the Civil Court of First Instance pursuant to Articles 413 et seq. of the Turkish Civil Code. For transactions relating to significant property of the restricted person, the appointed guardian must seek authorization from the guardianship authority in accordance with Article 426 Turkish Civil Code. However, the restricted individual retains the ability to exercise strictly personal

ölçüde dikkate alınmadığını vurgulamıştır. İptal kararı öncesi de doktrinde TMK m.407 hem kapsamı hem de uygulanış biçimi olarak ele alınmış ve hâkim görüş olarak otomatik şekilde mahpusun kısıtlanmasının ölçülülük ilkesine aykırılık teşkil ettiği ve ayrıca bireyin bu kararla iradesinin yok sayılmakla birlikte fazladan iş yükü de doğurduğu yönünde kendisine yer bulmuştur. Bu iptal kararı sonrası oluşan eksikliğin giderilmesi adına ilgili kanun 12.03.2024 tarihinde 8.Yargı Paketi ile tekrardan düzenlenmiş ve kısıtlama için öngörülen temel ceza süresi olan 1 yıllık süreyi 5 yıl olarak yeniden düzenlenmiştir.

Kısıtlanan kişinin vesayeti TMK m.407 gereği ceza süresince devam eder. Kısıtlama sebebi olan cezanın sona ermesi veya şartlı tahliye durumlarında vesayet makamı re'sen veya talebe bağlı olarak kısıtlamayı ortadan kaldırmakla yükümlüdür. Yargıtay uygulamasına göre ise hükümlünün infaz sürecinde koşullu salıverilmesi, deneimli serbestlik veya cezanın ertelenmesi hâllerinde, kısıtlama sebebinin ortadan kalktığı kabul edilmektedir.

Tebliğimizin temel amacı özgürlüğü bağlayıcı ceza alan kişinin kısıtlanması durumunda hukuki işlemler ve malvarlığı ile ilgili durumda neler ile karşılaşabileceği devamında ilgili kurumların bunlar ile ilgili ne gibi önlemler aldığını ve bu kararlarla temelde amaçladığını ele almaktır.

rights without the guardian.

Article 407 of the Turkish Civil Code was annulled by the Constitutional Court on 22 March 2023. In its reasoning, the Court emphasized that the will of the prisoner had not been sufficiently taken into account with respect to the right to property and the protection of private life. Even before the annulment, in legal scholarship Article 407 had been criticized both in terms of its scope and its mode of application; the prevailing view was that the automatic incapacitation of prisoners violated the principle of proportionality, disregarded the individual's will, and additionally imposed an excessive workload on institutions. Following this annulment, the deficiency was addressed by way of the 8th Judicial Reform Package of 12 March 2024, whereby the threshold custodial sentence for restriction was revised from one year to five years.

The guardianship of the restricted person continues throughout the period of the custodial sentence pursuant to Article 407 Turkish Civil Code. Upon the termination of the sentence or in cases of conditional release, the guardianship authority is obliged, ex officio or upon request, to lift the restriction. According to the case law of the Court of Cassation, conditional release, probation, or suspension of the sentence during the enforcement of the sentence are deemed to terminate the ground for restriction.

The primary purpose of this paper is to examine the legal consequences faced by an individual subjected to restriction due to a custodial sen-

tence, to set forth the measures taken by the relevant institutions in this respect, and to evaluate the fundamental aims pursued by these decisions.

Anahtar Kelimeler

Kısıtlama, Mahkûmiyet, Vesayet, Vasi, Malvarlığı İşlemleri, Medeni Kanun.

Keywords

Restriction, Conviction, Guardianship, Guardian, Transactions concerning property, Turkish Civil Code.

Şevval MANAV

ANAYASA MAHKEMESİNİN İPTAL KARARI VE EVLİ KADININ SOYADI
THE CONSTITUTIONAL COURT'S ANNULMENT DECISION AND THE
MARRIED WOMAN'S SURNAME

ÖZET

Bireyin hukuki kimliğinin vazgeçilmez bir parçası olan soyadı kişiye sıkı sıkıya bağlı bir haktır. Yani kişi bu hakkını devredemez ve ondan feragat edemez. Evli kadının soyadı meselesi geçmiş yıllardan beri gerek ulusal gerek uluslararası mahkemelerde tartışma konusu olmuştur. Kadınların ulusal ve uluslararası mahkemelerde verdiği hukuk mücadelesi sonucunda Türk Medeni Kanunu'nun 187. maddesi Anayasanın 10. maddesiyle güvence altına alınan eşitlik ilkesine aykırılık gösterdiği gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. Lakin bu iptal kararı ile evli kadının soyadı sorunu teoride çözüme kavuşmuş gibi gözükse de uygulamada kadınlar hala bu konuda problemlerle karşılaşmaktadır. Anayasa Mahkemesinin iptal kararına rağmen Türk Medeni Kanunu'nun 187. maddesi yerine herhangi bir düzenleme yapılmaması evli kadının soyadı konusunda mevzuatta hukuki boşluğa uygulamada da belirsizliğe yol açmıştır. Sonuç olarak kadınların evlendikten sonra kendi soyadlarını kullanımına dair Anayasa Mahkemesinin iptal kararına uygun bir düzenleme yapılmamış olması evli kadının kendi soyadını kullanmasının önündeki engellerin varlığını sürdürmesine neden olmaktadır.

ABSTRACT

The surname, as an indispensable component of an individual's legal identity, constitutes a strictly personal right that cannot be transferred or waived. The issue of a married woman's surname has long been a matter of debate before both national and international courts. As a result of the legal struggles pursued by women in these judicial arenas, Article 187 of the Turkish Civil Code was annulled by the Constitutional Court on the grounds that it violated the principle of equality enshrined in Article 10 of the Constitution. However, although this annulment may appear to have resolved the problem in theory, in practice women continue to encounter significant difficulties. The absence of a legislative amendment to replace Article 187 of the Turkish Civil Code, despite the Constitutional Court's annulment, has led to a legal vacuum in statutory law and uncertainty in judicial practice. Consequently, the lack of a regulation aligned with the Constitutional Court's decision has perpetuated obstacles to married women's ability to retain their own surnames after marriage.

This study examines the legal regulations concerning married women's surnames in Turkish law and their

Bu çalışmada, evli kadının soyadına dair Türk hukukundaki düzenlemeler ve bu düzenlemelerin tarihsel gelişimi, evli kadının soyadı hakkında yabancı hukuk sistemlerindeki uygulamalar ve bu uygulamaların iç hukukumuzla benzer ve farklı yönlerinin karşılaştırmalı değerlendirmesi, kadınların evlendikten sonra zorunlu olarak gerçekleştirildikleri soyadı değişikliği üzerine uğradıkları manevi zarar, kadınların evlendikten sonra sosyal hayatta karşılaştığı problemler, kadınların meslek hayatlarına soyadı değişikliğinin olumsuz yansımaları, kadınların evlendikten sonra kendi soyadlarını kullanmak için ulusal ve uluslararası yargı mekanizmalarına yaptıkları başvurular, yargı süreçleri ve sonucundaki kararlar, evli kadının soyadı hakkındaki Anayasa Mahkemesinin verdiği iptal kararının nedeni, Anayasa Mahkemesinin 22 Şubat 2023 tarihli iptal kararının 28 Ocak 2024'te yürürlüğe girmesi ile meydana gelen hukuki durum, Anayasa Mahkemesinin evli kadının soyadı ile ilgili iptal kararı sonrasında ortaya çıkan hukuki boşluk, yine bu iptal kararı ile meydana gelen uygulamadaki belirsizlik detaylı bir şekilde ele alınıp Türk Medeni Kanunu'nun Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen 187. maddesi yerine mevzuatta yapılabilecek düzenlemelere ilişkin öneriler sunulup güncel sorunlara ilişkin çözümler getirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler

Evli Kadının Soyadı, Eşitlik İlkesi, Anayasa Mahkemesinin İptal Kararı, Hukuki Boşluk.

historical development, the comparative analysis of foreign legal systems and their similarities and differences with domestic law, the moral damages women suffer due to the compulsory surname change following marriage, the social challenges women face in daily life, the negative repercussions of surname change on their professional careers, and the applications women have lodged with national and international judicial mechanisms together with the resulting decisions. Furthermore, the Constitutional Court's annulment decision regarding Article 187, the legal implications of its entry into force on 28 January 2024, the resulting legal vacuum, and the practical uncertainties are addressed in detail. Finally, the study seeks to propose legislative solutions to fill the gap left by the annulled provision and to offer remedies to the contemporary problems faced by women concerning the use of their own surnames after marriage.

Keywords

Married Woman's Surname, Principle of Equality, Constitutional Court's Annulment Decision, Legal Gap.

Yüksel Arda ATAĞ

ANAYASA MAHKEMESİNİN SOYBAĞI HUKUKU ALANINDAKİ GÜNCEL KARARLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF THE CONSTITUTIONAL COURT'S RECENT DECISIONS IN THE FIELD OF FILIATION LAW

ÖZET

Soybağı, bir kişinin ana ve babası arasındaki bağı ifade eder. Soybağı dar ve geniş anlamda tanımlara tabidir. 4721 sayılı TMK'nın kastettiği tanım dar anlamda soybağıdır. Dar anlamda soybağı çocuğun ana ile babasının arasındaki ilişkiyi ifade eder. Ana ile çocuk arasındaki soybağı doğum ile kurulurken, baba ile çocuk arasındaki soybağı ana ile evlilik, tanıma ve hâkim hükmüyle kurulur. Soybağı ayrıca evlat edinme yolu ile de kurulur.

Soybağının reddi davası 743 sayılı TKM'de sadece kocaya tanınmıştır. Koca dışındaki kişiler için ise belli şartlara bağlı olarak dava açma hakkı doğmaktadır. Anaya dava açma hakkı konusunda ise daha mesafeli bir tutum söz konusudur. 4721 sayılı TMK'da ise soybağının reddinin talep imkânı babanın yanı sıra çocuğa da tanınmıştır. Her ne kadar dava hakkının genişletilmesi söz konusu olsa da eski kanundaki hâkim görüş benimsenerek anaya dava hakkı tanınmamıştır. Ankara 18. Aile Mahkemesi tarafından itiraz yoluyla yapılan başvuru sonucunda; Anayasa Mahkemesi, TMK 286/1 hükmünü Anayasa'nın 20. ve 40. Maddelerine aykırı bularak iptal etmiştir. Anayasa Mahkemesi, anaya soybağı reddi davası açma hakkının ta-

ABSTRACT

Filiation expresses to the bond between a person and his or her parents. Filiation can be defined in both narrow and broad senses. The definition adopted by the Turkish Civil Code No. 4721 corresponds to the narrow sense. In the narrow sense, filiation expresses the relationship between the child's mother and father. The filiation between mother and child is established through birth, the filiation between father and child arises through marriage to the mother, recognition, or judicial ruling. Filiation may also be established through adoption. The Constitutional Court has some controversial decisions in the field of lineage law.

In the former Civil Code No. 743, the action for denial of paternity was granted exclusively to the husband. For persons other than the husband, the right to bring such an action was subject to certain conditions. Regarding the mother, the law took a more restrictive approach. With the Civil Code No. 4721, the right to request denial of paternity was extended to the child as well as the father. However, despite this extension, the mother was still not given this right, following the dominant view of the former

nınmamasının ananın özel hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkını ihlal ettiğini gerekçe olarak göstermiştir. Bu karar sonucunda TMK m.286'da 14.11.2024 tarihinde yapılan değişiklik ile birlikte koca ve çocuğun yanı sıra anaya da soybağının reddi davası açma hakkı tanınmıştır. Bu karar bazı kesimler tarafından doğru olarak görülse de hala tartışmaların odağındadır.

Anayasa Mahkemesi, TMK m.291/f.1 hükmünü, biyolojik babanın soybağının reddi davasını açabilmesini, "kocanın dava açma süresinin geçmeden önce ölmesi, gaipliğine karar verilmesi veya ayırt etme gücünü kaybetmesi" gibi soybağının reddi davası açma hakkının kişinin iradesine bağlı olmayan olguların gerçekleşmesi şartına bağlandığı; bunun da baba olduğunu iddia eden kişinin özel hayatına saygı gösterilmesi hakkını ihlal ettiğini ileri sürerek 23.01.2024 tarihli 135/18 sayılı Kararı ile "Baba olduğunu iddia eden kişi" ibaresi yönünden Anayasa'ya aykırı bulunarak iptal edilmiştir. TMK m.291/f1 hükmünde iptal kararının ardından yapılan değişiklikte de baba olduğunu iddia eden kişinin soybağının reddi davası açma hakkı, iptal kararından önceki metinde olduğu gibi ikincil (tali) hak olarak düzenlenmiştir. Dolayısıyla esasa ilişkin bir değişiklik bulunmamaktadır ve söz konusu değişiklik Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararına uygun bir değişiklik niteliği taşımamaktadır.

Babalık davası, çocuk ile baba arasında soybağının kurulması yollarından biridir. Bu dava, baba olduğu iddia edilen kişiye, eğer o kişi ölmüşse mirasçılarına karşı açılır. TMK m.301 uyarınca

code. Later, upon an application by the 18th Family Court of Ankara, the Constitutional Court annulled Article 286/I of the Civil Code, ruling that it violated Articles 20 and 40 of the Constitution. The Court stated that denying the mother this right infringed her right to respect for private life. As a result, with the amendment to Article 286 on 14 November 2024, the right to bring an action for denial of paternity was also granted to the mother, in addition to the husband and the child. While some see this decision as positive, it remains a subject of debate.

The Constitutional Court, with its decision dated 23 January 2024 and numbered 135/18, annulled Article 291 paragraph 1 of the Turkish Civil Code regarding the phrase "the person claiming to be the father." According to the annulled rule, the biological father could file a denial of paternity case only if the husband had died, been declared missing, or lost his capacity before his filing period expired. The Court stated that linking this right to conditions beyond the biological father's control violated his right to respect for private life. In the amendment following the annulment of Article 291/1 of the Turkish Civil Code, the right of a person claiming to be the father to file an action for denial of paternity was again regulated as a subsidiary right, just as in the provision prior to the annulment. Therefore, no substantive change has been made, and this amendment does not constitute a modification in line with the Constitutional Court's annulment decision.

babalık davası anne ve çocuk tarafından açılabilir. Biyolojik baba, bu dava yoluyla soybağının kurulmasını talep edemez.

Anayasa Mahkemesi soybağı alanındaki davalarda hak düşürücü süreye ilişkin hükümlerin bazılarını iptal etmiştir. Bu hükümlerden bir tanesi babalık davasında çocuk açısından olan ve çocuğun ergin olması ile başlayan 1 yıllık hak düşürücü süredir. Bu sürenin iptali kararıyla birlikte babalık davasında çocuk için herhangi bir süre kalmamıştır. İptal edilen hükümlerden önemli bir diğeri de soybağının reddi davasında baba açısından söz konusu olan ve doğumdan itibaren başlayan 5 yıllık üst süredir. İptal edilen bu hükümler neticesinde Medeni Kanun'daki soybağına ilişkin hükümler kanunun sistemini bozmuştur. Kanun koyucu bu hükümleri tekrar bir bütün olarak ele almalı kimin menfaatinin ön planda olması gerekiyorsa ona uygun olarak bütüncül bir yaklaşımla soybağı hükümlerini tekrar düzenlemelidir.

Anahtar Kelimeler

Soybağı, Babalık Davası, Soybağının Reddi Davası, Tanıma, Hak Düşürücü Süre

The paternity suit is one of the ways to establish filiation between the child and the father. This lawsuit is filed against the person alleged to be the father, or if he is deceased, against his heirs. Pursuant to Article 301 of the Turkish Civil Code, the paternity suit may be filed by the mother and the child. The biological father cannot request the establishment of filiation through this lawsuit.

The Constitutional Court annulled some of the provisions regarding the limitation period in cases in the field of lineage. One of these provisions is the 1 year limitation period for the child in a paternity case, which begins when the child reaches adulthood. With its annulment, no limitation period remains for the child to bring a paternity action. Another important provision that was annulled was the maximum period of 5 years from birth, which was in question for the father in the case of rejection of lineage. As a consequence of these annulments, the systematic structure of the Civil Code's provisions on filiation has been disrupted. The legislator must reconsider these rules as a whole and reorganize the provisions of filiation law with a holistic approach, taking into account whose interests should be prioritized.

Keywords

Lineage, Paternity Suit, Lineage Denial Suit, Recognition, Limitation Period

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Stj. Av. Leylanur ÇETİNTAŞ

AİLE KONUTU ŞERHİNİN ÜÇÜNCÜ KİŞİ KAZANIMLARINA ETKİSİ

THE EFFECT OF THE FAMILY HOME ANNOTATION ON THIRD-PARTY ACQUISITIONS

ÖZET

Türk Medeni Kanunu'na göre, kural olarak eşler yapacakları işlemlerde, hukuki işlem serbestisine sahiptirler. Ancak, bu kuralın istisnaları mevcuttur. Bu istisnalara, aile konutuna ilişkin hukuki işlemler örnek olarak verilebilir. Aile konutunun korunmasını amaçlayan aile konutu şerhi, çalışmamızın esas konusunu oluşturmaktadır. Aile konutu kavramı; eşlerin birlikte yaşama maksadıyla evlilik birliğini sürdürmek için evliliklerinin devamı boyunca kullanımlarına özgüledikleri taşınmazı ifade etmektedir. Aile konutu, ortak yaşam alanı olarak kullanıldığından eşlerin tek taraflı tasarruf yetkisini sınırlandırarak, kural olarak mülkiyet hakkına sahip olmayan eşi güvence altına almaktadır. Yani, ilgili taşınmazın devrini, kiraya verilmesini ya da taşınmaz üzerindeki hakların sınırlandırılmasına yönelik tasarruf işlemlerini her iki eşin de ortak rızası olmadan gerçekleştirme yolunun önünü kapatmaktadır. Bu husus, Türk Medeni Kanunu'nun 194.maddesinde düzenlenmiştir. İlgili düzenlemeyle ulaşılmak istenen sonuç, aile birliğini ve ortak yaşamı koruma altına alarak mevcut düzenin sürekliliğini sağlamaktır.

Aile konutu, tapuya şerh düşülerek üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilir. Ancak, ilgili taşınmazın aile konutu vasfını kazanabilmesi için tapuya tescil

ABSTRACT

The Turkish Civil Code states that spouses are generally allowed to engage in legal transactions in whatever way they choose. This rule does have some exceptions, though. One example of such an exception is the legal transactions pertaining to the family home. The primary focus of this work is the family home annotation, which attempts to safeguard the family home. According to our legal definition, a family home is any real estate that a couple has given each other to utilize during their marriage in order to sustain their relationship and live together. Since the family home serves as a common living space, it limits the spouses' ability to make unilateral decisions and protects the spouse who typically lacks ownership rights. To put it another way, it forbids the transfer, leasing, or limitation of immovable property rights without the approval of both spouses. The Turkish Civil Code's Article 194 governs this matter. This regulation's goal is to preserve the marriage bond and communal life, which will guarantee the continuation of the current system.

By registering with the land registry, the family house can be used as collateral against outside parties. However, registration in the land registry is

edilmesi zorunlu değildir. Şerh bulunmasa bile, eşin rızası olmadan yapılan işlemler ilgili taşınmazın aile konutu olduğu ispatlanmak suretiyle iptal ettirilebilir. Yargıtay'ın güncel kararları incelendiğinde; ilgili taşınmaz üzerinde aile konutu şerhi bulunmamasına rağmen, aile konutu üzerinde iyi niyetle aynı hak kazanılamayacağına hükmettiği görülmektedir. Anlaşıldığı üzere aile konutu şerhinin tapuya tescili kurucu değil açıklayıcı nitelik taşımaktadır. Ancak, tapuya düşülen şerh, aile konutunun üçüncü kişilere karşı korunmasını daha da güçlendiren ve ispat yükü açısından kolaylık sağlayan bir etki yaratacaktır. Bu sayede, taşınmaz üzerinde, iyi niyetli üçüncü kişilerce hak iddia edilmesinin önüne geçilmiş olunacaktır. İlgili taşınmazın, aile konutu olduğunun kolayca tespit edilebilmesi için tapu müdürlüğü nezdinde o gayrimenkul üzerine aile konutu şerhi koyulmasında fayda vardır.

Anahtar Kelimeler

Aile Konutu, Aile Konutunun Korunması, Aile Konutunun Şerhi, Aile Konutu Şerhinin Etkisi, Tapu Sicili

not required for the immovable property to become a family residence. By demonstrating that the immovable property is, in fact, the family home, transactions done without the spouse's approval may be revoked even in the absence of annotation. Recent rulings by the Court of Cassation have demonstrated that real rights cannot be obtained in good faith over the family house, even in cases where the family home is not annotated on the immovable property. As a result, the family home's inscription in the land record is declarative rather than constitutive. However, the burden of proof is facilitated, and the family home is better protected against third parties when the annotation is registered in the land registration. Third parties acting in good faith are so barred from asserting ownership of the real estate. Therefore, it is advantageous to annotate the family house in the land registration so that it is simple to ascertain whether a specific immovable property is the family home.

Keywords

Family Home, Protection of the Family Home, Annotation of the Family Home, Effect of the Family Home Annotation, Land Registry

İnci TUFAN

YOKSULLUK NAFAKASI VE SÜRESİ

POVERTY ALIMONY AND ITS DURATION

ÖZET

Nafaka, Türk Dil Kurumu sözlüğünde “geçinmek için gerekli olan şeylerin bütünü, geçimlik” şeklinde açıklanmıştır. Türk Medeni Kanunu’nda ise belirli şartların gerçekleşmesi durumunda mahkeme kararı ile hükmedilen, bir eşin diğer eşe ya da bir kişinin yardıma muhtaç yakınına ödeme yükümlülüğü altına girdiği maddi destektir. Hukuk sistemimizde mevcut nafaka türleri şunlardır: tedbir nafakası, yoksulluk nafakası, iştirak nafakası, yardım nafakası. Nafakanın sağladığı bu maddi destek, özellikle ekonomik dengeyi korumak ve haksızlıkları önlemek amacını taşır.

Yoksulluk nafakası, boşanma nedeniyle yoksulluğa düşecek tarafın geçimini sağlamak amacıyla diğer taraftan mali gücü doğrultusunda ve talep edilen bir nafaka türüdür. Boşanmanın ötesinde hayatın yeni bir evresine geçişte önemli bir maddi destektir. Boşanmanın ardından bir tarafın maddi kayba uğraması, sadece o kişinin değil, çocuklarının da yaşam standartlarını olumsuz etkiler. Nafaka, bu sorunu gidermeye yönelik bir önlem olarak değerlendirilir. Bu nafakanın bağlanabilmesi için talep eden tarafın boşanmada daha ağır kusurlu olmaması gerekir. Türk Medeni Kanunu madde 175’e göre yoksulluk nafakası süresizdir ancak bazı koşulların gerçekleşmesi halinde kendiliğinden veya mahkeme kararı ile sona erebilir. Süresiz nafaka

ABSTRACT

Alimony is defined in the Turkish Language Association dictionary as "the entirety of things necessary for subsistence, livelihood." In the Turkish Civil Code, it refers to financial support imposed by a court decision under certain conditions, obligating one spouse to provide financial assistance to the other spouse or a person to a needy relative. The types of alimony recognized in the Turkish legal system include: temporary alimony, alimony due to poverty, child support, and support alimony. This form of support primarily aims to maintain economic balance and prevent injustice.

Poverty alimony is a type of alimony granted upon request and in accordance with the paying party's financial capacity to the party who is likely to fall into poverty as a result of divorce. Beyond the context of divorce, it serves as an important form of financial support during the transition into a new phase of life. The financial loss suffered by one party after divorce can negatively affect not only that individual but also the living standards of their children. Alimony is considered a preventive measure to address this issue. In order for such alimony to be granted, the requesting party must not be more at fault in the divorce than the other party. According to Article 175 of the Turkish Civil Code, poverty alimony is indefinite in dura-

düzenlemesi, geçmişte farklı şekillerde uygulanmış ve zamanla bazı değişikliklere uğramıştır. Önceki mevzuat olan 743 sayılı Medeni Kanunu'nun 144. maddesine göre, nafaka yalnızca kusura eşin ciddi şekilde yoksulluğa düşmesi durumunda ve en fazla bir yıl süreyle ödenebiliyordu. Bu düzenleme, nafakanın geçici bir mali yardım olarak görülmesine neden oluyordu. Ancak 04 Mayıs 1988 tarihinde yapılan kanuni değişiklikle bu süre kısıtlaması kaldırılmış ve 12 Mayıs 1988 tarihinden itibaren süresiz nafaka uygulaması yürürlüğe konulmuştur. Bu karar, süresiz nafakanın adil olup olmadığı ve taraflar arasındaki ekonomik dengeyi oluşturup oluşturmadığı konusunda Türk hukukunda uzun süredir tartışma konusu olmuştur ve toplumda farklı bakış açıları oluşturmuştur.

Anahtar Kelimeler

Yoksulluk Nafakası, Süresiz Nafaka, Nafaka, Boşanma, Ekonomik Denge.

tion; however, it may automatically terminate or be terminated by a court decision under certain conditions. The regulation concerning indefinite alimony has been implemented in different ways in the past and has undergone several changes over time. Under the previous legislation Article 144 of the former Civil Code No. 743 alimony could be awarded only if the innocent spouse fell into serious poverty, and even then, it was limited to a maximum duration of one year. This regulation led to alimony being perceived as a temporary form of financial aid. However, with a legal amendment made on May 4, 1988, this time limitation was abolished, and as of May 12, 1988, the indefinite alimony provision came into effect. This change has long been a subject of debate in Turkish law regarding whether indefinite alimony is fair and whether it ensures economic balance between the parties, resulting in differing perspectives within society.

Keywords

Poverty Alimony, Indefinite Alimony, Alimony, Divorce, Economic Balance.

Zeynep GÖKDEMİR

6284 SAYILI KANUN'DA KORUYUCU VE ÖNLEYİCİ TEDBİRLER

PROTECTIVE AND PREVENTIVE MEASURES IN LAW NO. 6284

ÖZET

Kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddet, yalnızca kadınlara ve çocuklara özgü mağduriyetler oluşturmakla kalmayıp toplumun huzurunu, güven duygusunu, adalet anlayışını sarsan küresel bir sorun olarak varlığını sürdürmektedir. Sosyolojik ve hukuki boyutta incelendiğinde ise ortaya çıkan tablo oldukça ağır sonuçlar göstermektedir. Kadına yönelik şiddet toplumsal düzeni tehdit eden, temel insan haklarına aykırılık teşkil eden en önemli sorunlardan biridir. Türkiye Cumhuriyeti, bu alanda ilk ciddi adımını 14.01.1998 tarihinde 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun ile atmıştır. Ancak bu düzenleme mağdurun korunmasına ilişkin sistematik bir yaklaşım geliştirememiş, yalnızca şiddet uygulayan kişiye yönelik kısıtlı önlemler öngörmüştür. 4320 sayılı Kanun'un kapsamının dar olmasıyla birlikte sadece evli kadınları kanun kapsamında değerlendirmeye alması, şiddet türleri içerisinde yalnızca fiziksel şiddeti dikkate alması gibi sebepler başta olmak üzere şiddete uğrama tehlikesi altında olanlar bakımından değerlendirildiğinde ise yine söz konusu kanunda yer alan tedbirler etkin koruma sağlayamamıştır.

Artan kadın cinayetleri, kamuoyunda oluşan farkındalık ve uluslararası yükümlülükler sonucunda daha kapsamlı bir düzenleme ihtiyacı doğmuştur. Bu

ABSTRACT

Violence against women and domestic violence continue to exist as a global problem that not only causes victimization specific to women and children but also undermines social peace, the sense of security, and the understanding of justice. When examined from sociological and legal perspectives, the resulting picture reveals quite severe consequences. Violence against women is one of the most significant issues that threaten social order and violate fundamental human rights. The Republic of Turkey took its first serious step in this area on January 14, 1998, with Law No. 4320 on the Protection of the Family. However, this regulation failed to develop a systematic approach to protecting the victim and only envisaged limited measures directed at the perpetrator. Due to the narrow scope of Law No. 4320, which only considered married women under its protection and only addressed physical violence among types of violence, the measures provided in this law have not offered effective protection for those at risk of violence.

As a result of increasing femicides, growing public awareness, and international obligations, there arose a need for a more comprehensive regulation. Consequently, Law No. 6284 on the Protection of the Family and Pre-

ihtiyaç neticesinde 08.03.2012 tarihinde kabul edilen 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, nihai olarak 4320 sayılı kanunda yer alan eksiklikleri gidermeyi hedefleyerek kapsamlı bir koruma mekanizması oluşturmuştur. 6284 sayılı Kanun şiddet mağduru kadınların, çocukların, şiddete maruz kalma tehlikesi olan kişilerin ve aile bireylerinin güvenliğini sağlamak için koruyucu tedbirler öngörürken; şiddet uygulayan veya uygulama ihtimali bulunan kişiye yönelik önleyici tedbirler getirmiştir. Bu çift yönlü yaklaşım sayesinde mağdurların yaşam hakkı koruma altına alınırken şiddetin tekrarlanması önlenmeye çalışılmaktadır.

6284 sayılı Kanun'un en önemli özelliği mağdurların beyanı esas alınarak hızlı ve etkili bir biçimde tedbir kararları alınmasına olanak sağlamasıdır. Tedbir kararlarının hızlı ve etkili bir biçimde alınması, mağdurların psikolojik, fiziksel ve ekonomik olarak yaşadığı bu zorlu sürecin ilerleyişinde oldukça önem arz etmektedir. Bu yönü ile kanun mağdurlar odaklı ve pratik bir koruma anlayışı ile öne çıkmaktadır. Bununla birlikte, uygulamada çeşitli sorunlar ile karşılaşmaktadır. Özellikle bu hususta mağdurların ihtiyaçları gözlemlenmeden tedbir kararlarının şablon kararlar halinde verilmesi, kararların zamanında verilmemesi veya denetiminde yaşanan zorluklar, öngörülen yaptırımların caydırıcılık düzeyi önem arz etmektedir.

6284 sayılı Kanun Türkiye'nin kadına yönelik şiddet ve ailenin korunmasıyla olan mücadelesinde önemli bir noktada yer almaktadır. Bu düzenlemenin

vention of Violence Against Women, adopted on March 8, 2012, aimed to address the deficiencies in Law No. 4320 and established a comprehensive protection mechanism. Law No. 6284 provides protective measures to ensure the safety of women victims of violence, children, individuals at risk of violence, and family members; it also introduces preventive measures against perpetrators or those who may commit violence. This dual approach seeks to protect the victim's right to life while preventing the recurrence of violence.

The most important feature of Law No. 6284 is that it allows for rapid and effective issuance of protective orders based primarily on the victim's statement. The swift and effective issuance of protective orders is crucial in managing the psychological, physical, and economic hardships experienced by the victim during this difficult process. In this respect, the law stands out with its victim-centred and practical protection approach. However, various problems are encountered in practice. Particularly significant are the issuance of protective orders as template decisions without considering the needs of victims, delays in issuing decisions, difficulties in monitoring, and the deterrent effect of the prescribed sanctions.

Law No. 6284 holds a significant position in Turkey's struggle against violence toward women and in protecting the family. To increase the effectiveness of this regulation in social life, there is a need not only for a legal framework but also for effective su-

toplumsal hayatta etkinliğinin artması için yalnızca kanuni çerçevenin varlığına değil, etkin denetim ve toplumsal farkındalığın güçlendirilmesine ihtiyaç vardır. Bu çalışmada Türkiye'nin kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında yer aldığı hukuki düzenlemeleri, 4320 sayılı kanundan 6284 sayılı Kanun'a geçiş süreci, 6284 sayılı Kanun'un uluslararası belgelerle olan bağlantıları, 6284 sayılı kanundaki koruyucu ve önleyici tedbirlerin içeriği detaylandırılarak bahsedilecektir.

Anahtar Kelimeler

6284 Sayılı Kanun, 4320 Sayılı Kanun, Koruyucu tedbirler, Önleyici tedbirler, Kadına yönelik şiddet

pervision and strengthening of social awareness. This study will elaborate on the legal regulations Turkey has implemented in its fight against violence toward women, the transition process from Law No. 4320 to Law No. 6284, the connections of Law No. 6284 with international documents, and the content of the protective and preventive measures stipulated in Law No. 6284.

Keywords

Law No. 6284, Law No. 4320, Protective measures, Preventive measures, Violence against women

Esmâ PALA

ALDATILAN EŞİN ÜÇÜNCÜ KİŞİYE KARŞI MANEVİ TAZMİNAT TALEBİ
THE DECEIVED SPOUSE'S CLAIM FOR NON-PECUNIARY DAMAGES
AGAINST A THIRD PARTY

ÖZET

Sadakat yükümlülüğü Türk Medeni Kanunu 185. maddede düzenlenen ve nişanlanma ile başlayan ve evlilik birliğinin temel direği olan eşlerin yaşam boyu sürecek fiziksel, psikolojik ve duygusal bağlılığını ve dürüstlüğüne ifade eder. Bu yükümlülüğün en ağır ihlali olan aldatma fiili, boşanma davalarının en yaygın ve sarsıcı gerekçelerinden biri olan mutlak ve özel boşanma sebebidir. 2015 yılına kadar Yargıtay içtihatlarında, sadakat yükümlülüğünü ihlal eden aldatma fiili, yalnızca aldatan eşe karşı değil, eşin evli olduğunu bilmesine rağmen duygusal ve fiziksel birlikteliğe devam eden üçüncü kişi bağlamında da değerlendirilmekteydi. Bu açıdan Yargıtay aldatma fiilini başlı başına diğer eşe karşı işlenmiş haksız fiil olduğunu kabul etmekteydi.

Yargıtay içtihat değişikliğine giderek aldatma fiilini başlı başına haksız fiil kapsamında değerlendirmeyi bırakmıştır. Doktrinde de Yargıtay kararlarında da yaygın görüş bu olsa da tam bir uzlaşma sağlanmış değildir. Zinanın suç olmaktan çıkmış olması ve evlilik ile kazanılan hakların mutlak hak olmaması sebebiyle aldatılan eşin üçüncü kişiye karşı manevi tazminat talebinin önü kesilmiştir. Boşanma davalarında manevi tazminat, boşanmaya

ABSTRACT

The obligation of fidelity, regulated in Article 185 of the Turkish Civil Code, refers to the lifelong physical, psychological, and emotional commitment and honesty of spouses, which begins with engagement and is the cornerstone of the marital union. The most serious violation of this obligation, infidelity, is one of the most common and devastating grounds for divorce cases and is an absolute and special ground for divorce. Until 2015, the Court of Cassation's jurisprudence considered infidelity, which violates the obligation of fidelity, was assessed not only against the cheating spouse but also against a third party who continued the emotional and physical relationship despite knowing the spouse was married. In this respect, the Court of Cassation considered infidelity a tort committed against the other spouse.

The Court of Cassation amended its jurisprudence and ceased to consider infidelity as a tort per se. While this is the prevailing view in both doctrine and Court of Cassation decisions, a full consensus has not been reached. Because adultery has been decriminalized and the rights acquired through marriage are not absolute, the be-

konu olay sebebiyle mağdur tarafın kişilik haklarına yapılan saldırı ve bu saldırıdan oluşan yıpranmanın bedeli olarak kusurlu tarafın bedelini ödemesidir. Doktrinde ve Yargıtay kararlarında hâkim görüş aldatma fiilinin başka unsurlar olmadan aldatılan tarafın kişilik haklarına saldırı niteliği taşıdığı yönündedir. Ancak zinanın suç olmaktan çıkmış olması eylemin ahlaka aykırı olduğu gerçeğini değiştirmektedir.

Türk Medeni Kanunu 49/2. maddesine göre genel ahlaka aykırı bir eylem, kanun yoluyla sınırlandırılmasa dahi eylemin genel ahlaka aykırı olması ve bu eylemin bir başkasına zarar vermesi durumunda haksız fiil hükümleri uygulanır. Zina eylemi 2004 yılında suç olmaktan çıkarılmasına rağmen kanun koyucunun zina fiilini mutlak boşanma sebepleri arasına alması kanun koyucunun bunu tasvip etmediğinin kanıtıdır. Zinanın ahlaka aykırı bir eylem olarak, ek şart aranmaksızın haksız fiil sayılması, bu eylemden zarar gören eşlerin haklarının daha etkin korunmasını sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler

Sadakat Yükümlülüğü, Aile Birliği, Haksız Fiil, Zina, Manevi Tazminat

trayed spouse's claim for moral compensation against a third party is barred. In divorce cases, moral damages refer to the compensation paid by the at-fault party to the aggrieved party for the violation of their personal rights resulting from the incident that is the subject of the divorce, as well as the resulting harm. The prevailing view in doctrine and Supreme Court decisions is that the act of cheating, without other elements, does not constitute an attack on the personal rights of the deceived party. However, the fact that adultery has been decriminalized does not change the fact that the act is immoral.

According to Article 49/2 of the Turkish Civil Code, even if an act contrary to public morality is not prohibited by law, tort provisions apply if the act violates public morality and causes harm to another person. Although adultery was decriminalized in 2004, the legislature's inclusion of adultery as an absolute ground for divorce demonstrates that the legislature does not condone this. Recognizing adultery as an immoral act, without any additional requirements, as a tort would ensure more effective protection of the rights of spouses harmed by this act.

Keywords

The duty to be faithful, Family unity, Tort, Adultery, Non-pecuniary damages

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Stj. Av. Samet KARATOP

AİLE KAVRAMI

THE CONCEPT OF FAMILY

ÖZET

Anayasamız 41. maddesinde: 'Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır.' diyerek aileyi tanımlamıştır. Türk Medeni Kanunu ve diğer mevzuatlarda aile kavramı kavramsal olarak tanımlanmamıştır. Ancak Medeni Kanun'un maddede metinlerini okuduğumuzda aileyi dar, geniş ve en geniş anlamda aile olarak ifade ettiğini görmemiz mümkündür. Dar anlamda aile, karı ve koca; geniş anlamda aile ise karı, koca ve çocuktan oluşmaktadır. En geniş anlamda aile ise karı, koca ve çocuğa ek olarak birlikte yaşayan diğer aile bireylerini kapsamaktadır. Bu temel toplum yapısının kurulabilmesi için bir kadın ve bir erkeğin kanunlar çerçevesinde evlenmesi gerekmektedir. Türk Medeni Kanunumuzun 185. maddesinde; "Evlenmeyle eşler arasında evlilik birliği kurulmuş olur." şeklinde bir hüküm bulunmaktadır. Bu kanuni birlikteliğe dayanmayan birliktelikleri kanunumuz aile olarak tanımamakta, yokluk ve butlan hükümlerine tabi tutmaktadır. Ancak evlatlık müessesesi ve vasilikte olduğu gibi zaman zaman da kan bağına dayanmayan bağları da hukukumuz aile hukuku kavramı içerisinde incelemektedir.

Aile kavramı ifade ettiğimiz üzere temelde evlilik kurumu ile hayat bulmaktadır. Doğal olarak hukukumuz da aile

ABSTRACT

Our Constitution defines the family in Article 41: 'Family is the foundation of Turkish society and is based on equality between spouses'. The concept of family is not conceptually defined in the Turkish Civil Code and other legislation. However, when we read the article texts of the Civil Code, it is possible to see that the family is defined as family in the narrow, broad and broadest sense. In the narrow sense, family consists of husband and wife; in the broad sense, family consists of husband, wife and children. In the broadest sense, the family includes other family members living together in addition to the husband, wife and child. In order to establish this basic social structure, a man and a woman must marry within the framework of the law. In Article 185 of the Turkish Civil Code, there is a provision stating that "Marriage establishes a marriage union between the spouses." Our law does not recognise unions that are not based on this legal union as a family and subjects them to the provisions of nullity and nullity. However, as in the case of adoption and guardianship, from time to time, our law also examines ties that are not based on blood ties within the concept of family law.

As we have stated, the concept of

kavramını bir hukuki çerçeve oturtmak istemektedir. Aile hukuku kavramı da bunu ifade etmektedir. Aile hukukunun temel kavramlarından olan birlik ilkesi ve devamlılık ilkesi de aile kavramını hukuki çerçevede anlamamız için bize yardımcı olmaktadır. Aile kavramının ile geçici birliktelikleri değil sürekli/devamlı birliktelikleri ifade ettiğini söyleyebiliriz. Ancak mutlak bir süreklilikten de söz edemeyiz. Zira hukukumuz aile birlikteliğinin devam etmesinin olanaksız olduğu durumlarda boşanma müessesini de kabul etmiştir.

Birlik ilkesi ile de dar anlamdaki aile kavramının üyelerinin tek başlarına aile hukukunda yer bulmadığını, her ferdin ailenin bir parçası olduğunu ve ailenin bir bütün olarak değerlendirildiğini söylemek mümkündür. Kadının ve çocukların erkeğin soyadını alması da birlik ilkesinin bir sonucudur.

Anayasa'nın 41. maddesinin devamında: 'Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilâtı kurar.' diyerek de ailenin korunması ve planlanması ödevini devlete yüklemiştir. Devletin bu görevini yerine getirebilmesine imkân sağlayan aile hukuku ilkelerini ise zayıfların korunması ve devletin müdahale etme yetkisi olarak ifade edebiliriz.

Sonuç olarak hukukumuz aileyi toplum temeline almış ve bu temelin yapıtaşı olarak da evlilik kurumunu kabul etmiştir. Ve aile kavramının da yaşatılıp korunması için gerekli düzenlemeleri yapıp önlemleri almıştır.

family basically comes to life with the institution of marriage. Naturally, our law also wants to establish a legal framework for the concept of family. The concept of family law also expresses this. The principle of unity and the principle of continuity, which are among the basic concepts of family law, help us to understand the concept of family within the legal framework. We can say that the concept of family refers to continuous/continuous unions, temporary unions. However, we cannot speak of an absolute continuity. Because our law has accepted the institution of divorce in cases where it is impossible to continue the family union. With the principle of unity, it is possible to say that the members of the narrow concept of family do not find a place in family law alone, each member is a part of the family and the family is considered as a whole. The fact that the woman and children take the surname of the man is also a consequence of the principle of unity.

Article 41 of the Constitution continues: 'The State shall take the necessary measures and establish organisations to ensure the peace and welfare of the family, especially the protection of the mother and children and the teaching and implementation of family planning. The principles of family law that enable the state to fulfil this duty are the protection of the weak and the state's authority to intervene. As a result, our law has taken the family as the foundation of society and accepted the institution of marriage as the building block of this foundation. And it has taken the nec-

essary arrangements and measures for the survival and protection of the concept of family.

Anahtar Kelimeler

Aile, Aile Hukuku, Medeni Kanun, Evlilik Kurumu, Aile Hukuku İlkeleri.

Keywords

Family, Family Law, Civil Code, Marriage Institution, Family Law Principles.

Zeliha SÖZERİ
KORUYUCU AİLE
FOSTER FAMILY

ÖZET

Toplumların varlıklarını sürdürebilmesi ve yaşam düzeylerini yükseltebilmeleri açısından çocukların korunması önemlidir. Toplumun geleceğini çocuklar oluşturmaktadır. Bu nedenle çocukların korunmasına önem verilmiştir. Devlet çocuğun korunmasında ilk önce ailede yetiştirilme imkanlarını sağlar. Ancak çocuğun ailesinin bulunmadığı ya da aile ortamında kalmasının mümkün olmadığı durumlarda çocuk devlet tarafından aile dışında korunur. Koruyucu aile, mahkemece hakkında korunma kararı alınan çocuğun sevgi, ilgi ve hoşgörü ile büyümesi ve fiziksel, duygusal, sosyal olarak sağlıklı gelişip topluma yararlı bireyler olarak yetiştirilmesini sağlamak amacıyla, geçici veya sürekli, ücretli veya gönüllü olarak aile ortamında bakımı gerçekleştirilerek öz ana babanın yerini tutacak bir ailedir. Devlet korumaya muhtaç hale gelmiş çocukların bakımını, aldığı koruma tedbirleriyle sağlar.

Koruyucu aile bakımı ülkemizde 1961 yılından beri uygulanmasına rağmen, yeterince yaygınlaşmış değildir. 1961 yılından 1992 sonuna kadar koruyucu aile yanına verilen korunmaya muhtaç çocuk sayısı 2771'dir. Koruyucu ailenin yaygınlaştırılmamasındaki en önemli neden koruyucu aile kurumunun gerçek anlamının ve amacının topluma yeterli şekilde anlatılmamış olmasıdır.

ABSTRACT

Protecting children is crucial for societies to survive and improve their living standards. Children are the future of society, which is why their protection is given such importance. The state's first step in protecting a child is to ensure they can be raised within their own family. However, when a child's family cannot be found, or if remaining in the family environment is not possible, the state provides protection outside the family. A foster family is a family that provides temporary or permanent, paid or volunteer care in a family setting for a child who has been placed under a court protection order. The goal is to ensure the child grows up with love, interest, and tolerance, developing in a physically, emotionally, and socially healthy way to become a useful member of society, essentially taking the place of the biological parents. The state provides care for children in need of protection through the measures it implements.

Although foster family care has been implemented in our country since 1961, it has not become widespread enough. From 1961 until the end of 1992, the number of children in need of protection placed with foster families was only 2,771. The most significant reason for the slow adoption of

Yıllar boyunca koruyucu aile kurumu, evlat edinme için bir basamak olarak görülmüş ve bu amaçla kullanılmıştır. Bir başka neden ise ülkemizin toplumsal değerleridir. Toplumda para karşılığı çocuk bakıyormuş gibi bir izlenim vardır. Bu nedenle, koruyucu aile kurumunun bir gelir edinme yolu olmadığı, aksine aile ortamında yetişme şansı olmayan çocuklara sıcak bir yuva sağlayarak, topluma yararlı bireyler yetiştirme gibi amaçlarının olduğunu topluma anlatarak önyargıların değişmesi sağlanmalıdır. Bir diğer neden koruyucu aileye ödenen ücretlerin düşük olmasına bağlıdır. Ücretin, çocuğun ihtiyacını karşılamada yeterli olması, koruyucu aile bakımının yaygınlaşmasını sağlayacaktır. Çok uzun yıllardan beri uygulanmasına rağmen yaygınlaşmış değildir. Bu çalışmada, koruyucu aile olabilmenin koşullarından, koruyucu aile tiplerinden, koruyucu aile ilişkisinin hangi nedenlerle sona ereceğinden, koruyucu aile ile evlat edinme kurumu arasındaki farklılardan, çocuğun biyolojik ailesiyle hangi koşullarda görüşülebileceğinden bahsedilecektir.

Anahtar Kelimeler

Koruyucu Aile, Çocuk, Evlat Edinme Kurumu, Koruma Tedbiri, Toplum

foster care is that the true meaning and purpose of the institution have not been adequately explained to the public. For many years, foster care was seen and used as a stepping stone to adoption. Another reason is our societal values. There's a perception in society that foster families are caring for children for money. To change these prejudices, it must be explained to the public that foster care is not a way to earn an income, but rather a way to provide a warm home for children who don't have the chance to grow up in a family environment, helping to raise them into useful members of society. A further reason is the low payment given to foster families. If the payment were sufficient to cover the child's needs, it would help to expand foster family care. Despite being in practice for a very long time, it has not become widespread. This study will discuss the conditions for becoming a foster parent, the types of foster families, the reasons a foster care relationship might end, the differences between foster care and adoption, and the conditions under which a child can meet with their biological family.

Keywords

Foster Family, Child, Adoption Agency, Protective Measure, Society

Betül SARIKAYA
AİLE ARABULUCULUĞU
FAMILY MEDIATION

ÖZET

Aile; tarihin ilk zamanlarından günümüze, farklı medeniyetlerde ve kültürlerde toplumun temeli olarak görülen bir müessesedir. Toplumlar; devletleri inşa eder, devletler de ancak iyi işleyen hukuk sistemleriyle var olur. İyi işleyen hukuk sistemleri ise adalete erişimi kolaylaştıran yapıları ile temayüz eder. Geleneksel hukuktan modern hukuka dayanan gelişim süreci içinde her sistem kişilerinin taraf olduğu uyuşmazlıkları çözme amacıyla klasik ve alternatif yöntemler geliştirmiştir. Bu bağlamda geleneksel yargılama biçimlerine alternatif bir çözüm yöntemi olarak kullanılan arabuluculuk, özellikle de 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu kapsamında önemli bir rol üstlenmektedir. Ancak boşanma, mal paylaşımı, velayet ve çocukla kişisel ilişki gibi uyuşmazlıklar, aile yapısına ciddi biçimde zarar veren ve etkileyen durumlardır. Aile arabuluculuğu, tarafların iletişim becerilerini güçlendirmeyi, karşılıklı anlayışı artırmayı ve uzun süreli mahkeme sürecini hızlı, ekonomik ve tarafların menfaatini gözeterek daha etkili hale getirmeyi amaçlar. Bu süreçte, özellikle çocukların hakları ve üstün yararı temel alınır, öncelik gösterilir. Kişisel ilişki ve velayet işlemlerinde çocuğun duygusal, bedensel ve sosyal gelişimi korunur, buna uygun çözüm üretilir. Arabuluculuk sürecinde

ABSTRACT

The family is an institution that has been regarded as the foundation of society in different civilisations and cultures from the earliest times to the present day. Societies build states, and states can only exist with well-functioning legal systems. Well-functioning legal systems are distinguished by their structures that facilitate access to justice. In the process of development from traditional to modern law, each system has developed classical and alternative methods to resolve disputes involving legal persons. However, disputes such as divorce, property division, custody, and personal relations with children are situations that seriously damage and affect the family structure. In this context, mediation, used as an alternative solution method to traditional forms of adjudication, plays an important role, particularly under the Mediation Law in Legal Disputes No. 6325. Family mediation aims to strengthen the communication skills of the parties, increase mutual understanding, and make the lengthy court process faster, more economical, and more effective by taking into account the interests of the parties. In this process, the rights and best interests of children are fundamental and given priority. In matters of personal relations and custody, the emotional,

tarafaların gönüllülük esasına uygun şekilde bir araya gelmesi, arabulucunun tarafsızlığı ve gizlilik ilkesi kritik anlamda önem arz eder. Başarılı bir süreç için tarafların iş birliği yapma durumu, arabulucunun uzmanlık bilgisi ve sürecin olabildiğince şeffaf yürütülmesi gerekir. Arabuluculuğun avantajları arasında tarafların sürece aktif olarak katılması, ilişkinin tamamen kopmadan sürdürülebilmesi, mahkemelerin iş yükünü azaltıp uyuşmazlıkların daha kısa sürede çözüme kavuşturulabilmesi vardır. Buna ek olarak aile içi şiddet veya ağır hak ihlalleri söz konusu iken arabuluculuğun elverişliliği sınırlı olmalı ilave olarak yargı yolları tercih edilmelidir. Sonuç olarak, Türk aile hukukunda artarak çoğalan uyuşmazlıkların çözüm sürecinde arabuluculuk kurumu, taraflara hem insani hem de hukuki açıdan daha sürdürülebilir çözümler sunar. Toplumsal barışın güçlendirilmesi, aile içi ilişkilerin sağlıklı biçimde düzenlenmesi ve çocukların üstün yararının korunması bağlamında aile arabuluculuğunun daha yaygın halde kullanılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler

Uzlaşma, Çocukların üstün yararı, Uyuşmazlık çözümü, 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu kapsamı, Boşanma

physical, and social development of the child is protected, and solutions are produced accordingly. In the mediation process, it is critically important that the parties come together on a voluntary basis, that the mediator is impartial, and that the principle of confidentiality is upheld. For a successful process, the parties must cooperate, the mediator must have expert knowledge, and the process must be conducted as transparently as possible. The advantages of mediation include the active participation of the parties in the process, the ability to maintain the relationship without completely severing ties, reducing the workload of the courts, and resolving disputes more quickly. In addition, when domestic violence or serious rights violations are involved, mediation should be limited in its applicability, and judicial channels should be preferred. In conclusion, in the resolution process of the increasing number of disputes in Turkish family law, the institution of mediation offers the parties more sustainable solutions from both a human and legal perspective. In the context of strengthening social peace, regulating family relationships in a healthy manner, and protecting the best interests of children, family mediation should be used more widely.

Keywords

Conciliation, Best interests of children, Dispute resolution, Scope of Law No. 6325 on Mediation in Legal Disputes, Divorce

Şebnem AYDIN

AİLE MAHKEMESİNİN YAPISI VE UYGULAMASI

THE STRACTURE AND PRACTICE OF FAMILY COURTS

ÖZET

Aile Mahkemesi, tedbirler alarak ailenin ve çocuğun korunmasını sağlayan, aile hukukundan kaynaklanan davalara bakan özel bir mahkemedir. Boşanma davası, çocuğun velayeti, kadınların ve çocukların şiddete karşı korunmaları, nafaka, mal paylaşımı gibi konular aile mahkemesinin görev ve uygulama alanlarıdır. 4787 sayılı kanunun 2. Maddesine göre, her adliyede nüfusa ve ihtiyaca göre aile mahkemesi kurulmalıdır. Ancak aile mahkemelerinin bulunmadığı adliyelerde Asliye Hukuk Mahkemeleri, Aile Mahkemesinin görevlerini üstlenerek sorumlulukları yerine getirebilir. Aile Mahkemelerinin yetki ve görev alanı oldukça geniştir. Aile Mahkemesinin görevleri, 4787 sayılı kanunun 4.ve 6. Maddelerinde ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'da belirlenmiştir. Şiddet mağduru kadın ve çocukların korunması amacıyla tedbir kararı çıkarmak, boşanma davasıyla açılan maddi ve manevi tazminat davaları, boşanan kadının eşinin soyadını kullanıp kullanmayacağına dair talepleri, yaş küçüklüğü veya iddet müddeti dolayısıyla evlenmenin izni ya da iddet müddetinin kaldırılması talepleri, aile konutu şerhinin konulması veya kaldırılması, soyadının değiştirilmesi davası, evlat edinmenin veya evlatlık ilişkisinin kaldırılması davası, boşanmada mal pay-

ABSTRACT

The Family Court is a special court that takes precautions and ensures the protection of the family and child and deals with cases arising from family law. Issues such as divorce case, custody of children, protection of women and children against violence, alimony, property sharing are the duties and application areas of the family court. 4787 According to Article 2 of Law No. , a family court should be established in each courthouse according to the population and need. However, in courthouses where there are no family courts, Civil Courts of First Instance can fulfil the responsibilities by assuming the duties of the Family Court. The jurisdiction and duty area of Family Courts is quite wide. The duties of the Family Court are determined in Articles 4 and 6 of the Law No. 4787 and in the Law No. 6284 on the Protection of the Family and the Prevention of Violence Against Women. Issuing an injunction decision for the protection of women and children who are victims of violence, material and moral compensation lawsuits filed with a divorce case, demands on whether the divorced woman will use the surname of the divorced woman's spouse, requests for removal of marriage permission or cancellation of the term due to childhood or term, removal of the family housing annotation, change

laşım davaları Aile Mahkemesinin görevlerinden sadece birkaçıdır.

Aile Mahkemesi, ailenin birlik ve beraberliğine sonrasında çocuklara öncelik verir. Ailenin birliğinin ve aile içerisindeki saygının bozulmaması adına Aile Mahkemesi, tarafları öncelikli olarak anlaşmaya davet eder. Boşanma veya ayrılığa ilişkin anlaşmalar, hâkime sunulmadan ve hâkim tarafından onaylanmadan geçerli olamaz. Ayrıca boşanma davasında hâkim, tarafların isteği üzerine duruşmanın gizli yürütülmesine karar verebilir. 4787 sayılı kanuna göre Aile Mahkemesi için görevlendirilen hakimler evli, çocuk sahibi olan ve otuz yaşını doldurmuş hakimlerden seçilir. Her Aile Mahkemesinde, çocukların psikolojik sağlığını korumak amacıyla pedagog ve bireylerin ruhsal sağlıkları için psikolog bulunur. Birçok ülkede, boşanma sürecine pedagog ve psikologlar aktif bir şekilde yer alır. Aile Mahkemelerinde yargılama usulü, uzlaşma sağlanmaya çalışılarak, çocuk ve ailenin korunması menfaatlerini gözeterek gerçekleşir. Bu durum, Aile Mahkemesinin diğer mahkemelerden farklı olarak toplumu, aileleri ve sosyal yapıyı doğrudan ilgilendiren bir yapısı olduğunu göstermektedir.

of the surname, the case of adoption or abolition of adoption relationship, property sharing cases in divorce are just some of the duties of the Family Court.

The Family Court prioritizes the children after the unity and solidarity of the family. In order not to break the unity of the family and the respect in the family, the Family Court invites the parties to the agreement as a priority. Agreements on divorce or separation cannot be valid without being presented to the judge and approved by the judge. In addition, in divorce cases, the judge may decide to conduct the hearing secretly upon the request of the parties. According to the law numbered 4787, the judges assigned to the Family Court are selected from the judges who are married, have children and have reached the age of thirty. In each Family Court, there is a pedagog and a psychologist for the mental health of individuals in order to protect the psychological health of children. In many countries, pedagogues and psychologists are actively involved in the divorce process. The trial procedure in Family Courts takes place by trying to achieve a compromise and taking into account the interests of protecting the child and the family. This situation can be said that the Family Court has a structure that directly concerns society, families and social structure, unlike other courts.

Anahtar Kelimeler

Aile Mahkemesi, Yargılama Usulü, Boşanma, Aile Birliği, Şiddet, Velayet.

Keywords

Family Court, Trial Procedure, Divorce, Family Unity, Violence, Custody.

BEŖİNCİ OTURUM

Hüseyin SALIK

AİLENİN KORUNMASINA YÖNELİK ÖNLEYİCİ TEDBİRLER VE AYRILIK KURUMU

PREVENTIVE MEASURES FOR FAMILY PROTECTION AND THE LEGAL CONCEPT OF SEPARATION

ÖZET

İnsanın ontolojik anlamda oluşturduğu ilk örgütlü yapı aile kurumudur. Tarih sahnesinde yer almış bütün toplum- larda bir şekilde korunmasına dair sosyolojik ve hukukî analizlerin yapıldığı ve akabinde yönetim ideasına konu olunduğu görülmüştür. Bu analizler bilahare devlet-toplum ilişkisi bünyesinde bazı tedbirlere dönüşmüş ve uygulama alanı tanınmıştır. Yapılan analizlerin sac ayaklarından biri sosyoloji olduğundan toplumlar arasında sosyokültürel tabanlı farklılıklar söz konusu olmuştur. Aile kurumuna verilen önem ve bu kurumun korunmasına yönelik önleyici tedbirler de bu minvalde şekillenmiştir. Etnografik, demografik ve teolojik temelli şekillenen devlet yapıları bu konuda kendilerini şekillendiren bu akslardan esinlenerek tedbirler almış ve bunu hukukî bir zemine oturtmuştur. Çalışmamıza mevzubahis Türk aile yapısı da aynı yukarda bahsini ettiğimiz saiklerle şekillenmiş ve yüzyıllardır süregelen han, aile, oba, otağ, boy ve devlet gibi iç içe geçmiş iktidar fraksiyonları halinde ilerlemiştir. Bu fraksiyonlar içerisinde aile kavramı Türk aile kurumunun oluştuğu ilk yıllardan bu yana aynı önemle yerini korumuştur.

Aileyi korumaya yönelik tedbirlerden

ABSTRACT

The family is the first organized institution established by human beings in an ontological sense. Across all societies throughout history, it has been the subject of sociological and legal analyses aimed at its preservation, subsequently becoming a focal point in governance ideologies. These analyses have evolved into concrete measures within the framework of state-society relations and have been granted practical implementation. Given that sociology constitutes one of the foundational pillars of these analyses, sociocultural differences among societies have naturally emerged. Accordingly, the significance attributed to the family institution and the preventive measures adopted for its protection have been shaped in line with these sociocultural dynamics.

State structures shaped by ethnographic, demographic, and theological foundations have drawn upon these axes to formulate protective measures and have institutionalized them within legal frameworks. The Turkish family structure, which constitutes the central focus of this study, has similarly been shaped by the aforementioned dynamics. It has evolved over centuries through intertwined power struc-

önce korunamamasına sebebiyet veren sorunları işleyecek, ardından da bu sorunlar üzerinden korunmasını sağlayacak yaklaşımları ele alacağız. Hukukun sosyoloji ve toplum psikolojisinden ayrık olamayacağı gerçeğini referans alarak etkin ve uygulanabilir yaklaşımları derleyeceğiz. Yargıtay içtihatlarını da beraberinde ele alacağımız söz konusu yaklaşımlarda daha önceden verilmiş bazı örnek aile hukuku dosyalarını da kapsayacak kısmi bir alan yazınları derlemesinin ardından değinilmesine karar verdiğimiz hususlarla ilgili genel bir bakış sunacağız. Bu bakışı sadece modern hukuk perspektifiyle değil aynı zamanda bahsi geçen aile hukukuna konu olan sorunlara geleneksel hukuk perspektifleri açısından da değerlendirme alanı tanıyacağız.

Koruma tedbirleri kapsamında ele alınacak bir diğer husus da TMK m.169'da değinilen ayrılık kurumudur. Boşanma kararı evliliğe son vermekte, ayrılık kararı ise evliliğe ayrılık süresince ara vermekte, evliliği sona erdirmemektedir. Bu uygulamanın esas amacı ise Türkiye Cumhuriyeti Anayasası 41. madde gereğince "Aile Türk toplumunun temelidir" maddesi ekseninde aile kurumunu devam ettirip korumaktır. TMK m. 167 gereğince "Boşanma davası açmaya hakkı olan eş, dilerse boşanma, dilerse ayrılık isteyebilir." Bu hükümle boşanma sebepleri ile ayrılık sebeplerinin aynı olduğunu, TMK'da sayılı boşama sebepleri ile boşanma davası açmaya hakkı olanın eşin bir seçimlik hakka sahip olarak boşanma ya da ayrılık talep edebileceği anlaşılmaktadır.

tures such as the household, family, tribe, tent, clan, and state. Within these structures, the concept of family has consistently retained its central importance since the earliest formations of the Turkish family institution.

Prior to examining the protective measures concerning the family, this study will first address the underlying issues that hinder its preservation. Subsequently, it will explore approaches aimed at safeguarding the institution in light of these challenges. Recognizing that law cannot be divorced from sociology and social psychology, this study will compile effective and applicable approaches that reflect this interdisciplinary reality.

In addition to analysing relevant Supreme Court precedents, the study will include selected examples from previous family law cases, followed by a partial literature review. Based on the issues identified, a general overview will be presented. This overview will be evaluated not only through the lens of modern legal theory but also from the perspective of traditional legal frameworks that have historically addressed family law issues.

Another issue to be addressed within the scope of protective measures is the institution of separation, as stipulated in Article 169 of the Turkish Civil Code (TMK). While a divorce decree terminates the marriage, a separation decree merely suspends the marital relationship for a specified period without dissolving it. The primary purpose of this practice is to uphold

Hâkim bu kapsamda açılmış olan boşanma davasını inceleyip evlilik birliğinin tekrar sağlanmasına yönelik kanaat getirdiği taktirde bir yıldan az olmamak ve üç yılı geçmemesi koşuluyla ayrılığa karar verir. Bunun esas amacı ise tekrar birliği sağlanabilecek aile kurumunun eşlere düşünme ve düzeltme fırsatı vererek dağılmasını önlemektir. Ayrılık süresi sonucunda ise eşler evlilik bağlarıyla alakalı süreci tekrar görüşüp kendileri bu konuda kararın asıl belirleyici etkenleri olacaktır.

Anahtar Kelimeler

Aile, Evlilik, Ayrılık, İçtihat, Etnografi.

and preserve the institution of family in accordance with Article 41 of the Constitution of the Republic of Türkiye, which states that “the family is the foundation of Turkish society.” Pursuant to Article 167 of the TMK, “A spouse who has the right to file for divorce may request either divorce or separation.” This provision indicates that the grounds for divorce and separation are identical, and that the spouse entitled to file for divorce under the enumerated grounds in the TMK possesses a discretionary right to request either divorce or separation. If, upon reviewing the divorce petition, the judge concludes that the marital union may be restored, they may issue a separation order for a period not less than one year and not exceeding three years. The essential aim of this measure is to prevent the dissolution of a potentially salvageable family unit by granting the spouses an opportunity for reflection and reconciliation. At the end of the separation period, the spouses will reassess their marital relationship and ultimately serve as the primary decision-makers regarding its future.

Keywords

Family, Marriage, Divorce, Jurisprudence, Ethnography

Sinem ÇEVİK

FİİLİ AYRILIK NEDENİYLE BOŞANMA

DIVORCE DUE TO DE FACTO SEPARATION

ÖZET

Evlenme, nişanlılar arasında evlilik birliğini meydana getiren bir hukuki işlemdir. Türk Medeni Kanunu'nun 142. maddesine göre evlenme tarafların olumlu sözlü beyanda bulundukları anda meydana gelmektedir. Usulüne uygun olarak kurulmuş olan evlilik birliği ölüm, gaiplik veya boşanma ile sona ermektedir. Boşanma, eşlerden birinin ya da her ikisinin istemi üzerine mahkeme kararı ile evlilik birliğinin sona erdirilmesidir. Medeni Kanun boşanmanın hangi durumlarda meydana gelebileceğini 161 ila 166. maddeler arasında düzenlenmiştir. Boşanma sebepleri çeşitli açılardan tasnif edilmektedir. Hakime takdir yetkisi bırakılıp bırakılmamasına göre nispi ve mutlak boşanma sebebi olarak ayrılmaktadır. Kanunda özel olarak düzenlenen haller özel boşanma sebeplerini oluştururken Türk Medeni Kanunu'nun 166. maddesinde düzenlenen haller genel boşanma sebeplerini oluşturmaktadır. Türk Medeni Kanunu'nun 166. maddesi evlilik birliğinin sarsılması başlığı altında dört fıkradan oluşur. Bu maddede üç farklı boşanma sebebi düzenlenmektedir. Dördüncü fıkrası fiili ayrılık nedeniyle boşanma olarak ele alınan boşanma sebebini düzenlemektedir.

Fiili ayrılık, eşlerin evlilik birliği devam ederken ayrı yaşamaları durumunu ifade eder. Fiili ayrılığın boşanma ile

ABSTRACT

Marriage is a legal act that forms the matrimonial union between engaged parties. According to Article 142 of the Turkish Civil Code, a marriage is established at the moment when both parties give their unequivocal verbal consent. A duly constituted matrimonial union is terminated by death, disappearance, or divorce. Divorce is the dissolution of marriage by a court decision upon the request of one or both spouses. The circumstances under which divorce may occur are regulated between Articles 161 and 166 of the Turkish Civil Code. Grounds for divorce are classified in various ways. Depending on whether the judge is granted discretionary authority, grounds for divorce are categorized as relative or absolute. Specially regulated circumstances in the law constitute special grounds for divorce, while those governed by Article 166 of the Turkish Civil Code constitute general grounds for divorce. Article 166 consists of four paragraphs under the title of dissolution of the matrimonial union. It regulates three different grounds for divorce, and the fourth paragraph addresses divorce on the grounds of de facto separation.

De facto separation means that the spouses live separately while the marriage continues. For de facto separation to result in divorce, certain condi-

sonuçlanabilmesi için birtakım şartların ve sürelerin meydana gelmesi gerekmektedir. Fiili ayrılık nedeniyle boşanma Türk doktrinine ilk kez 1988 yılında, 3444 sayılı kanunla yapılan düzenleme sonucunda mutlak bir boşanma sebebi olarak girmiştir. Bu nedenle fiili ayrılık nedeniyle boşanmaya karar verilmesi için aranan şartların ispatı halinde hakim boşanmaya karar vermek zorundadır. Kanun koyucu, fiilen sona eren evlilikleri tarafların hukuken zorlandığı için sürdürmesinin anlamsız olacağı gerekçesiyle bu hükmü getirmiştir. Fiili ayrılık nedeniyle boşanmaya karar verilebilmesi için önceden açılmış bir boşanma davasının varlığı ve bu davanın reddedilmiş olması şartı aranmaktadır. Anayasa Mahkemesi, 22.02.2024 tarihli 2023/116 E, 2024/54 K sayılı kararı ile TMK 166/4 hükmü Anayasamızın 13 ve 20. maddelerine aykırı olduğu ve iptal edilen hükümde bulunan üç yıllık süre şartının tarafları zora sokacak bir külfet olduğu gerekçesiyle iptal etmiştir. 14.11.2024 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan değişiklik ile birlikte boşanma davasının reddi kararı üzerinden bir yıl geçmesi ve ortak hayatın yeniden kurulamaması sebebiyle evlilik birliği temelden sarsılmış sayılması şartı aranmaktadır. Bir diğer şart ise eşlerden birinin boşanma talebinde bulunmuş olmasıdır.

Bu tebliğde boşanma davası hakkında genel bilgiler verilerek; yargı kararları çerçevesinde ortak hayatın kurulamaması ve fiili ayrılık kavramları incelenecek, evlilik birliğinin temelden sarsılmasına neden olan olayların neler olduğuna, hangi durumların fiili

tions and periods must be met. De facto separation was first recognized in Turkish doctrine as an absolute ground for divorce by the 1988 amendment under Law No. 3444. Therefore, where the conditions for divorce on the grounds of de facto separation are proven, the judge is obliged to grant the divorce. The legislator introduced this provision on the basis that it would be meaningless to enforce the continuation of a marriage that has already ended in fact. For divorce to be granted on the grounds of de facto separation, there must be a previously filed divorce case that was rejected. With the decision of the Constitutional Court dated 22.02.2024, No. 2023/116 E, 2024/54 K, Article 166/4 of the Turkish Civil Code was annulled on the grounds that it contravened Articles 13 and 20 of the Constitution and that the three-year period stipulated in the annulled provision imposed an unreasonable burden on the parties. With the amendment published in the Official Gazette on 14.11.2024, it is now required that one year elapse after the decision to dismiss the divorce case and that the common life could not be reestablished, so that it is deemed that the matrimonial union has irretrievably broken down. Another requirement is that one of the spouses must have filed for divorce.

This paper will provide general information on divorce proceedings and, in light of judicial precedents, examine the concepts of failure to reestablish common life and de facto separation, discuss the circumstances that may

ayrılık olarak kabul edilebileceğine yer verilecek olup fiili ayrılık nedeniyle boşanmaya karar verilebilmesi için hangi şartların meydana gelmesi gerektiği konuları ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler

Boşanma, Fiili ayrılık, Ortak hayatın yeniden kurulamaması, Mutlak boşanma nedeni, Evlilik birliğinin temelden sarsılması.

lead to the breakdown of the marital union, and detail the requirements for granting a divorce based on de facto separation.

Keywords

Divorce, De facto separation, Failure to reestablish common life, Absolute ground for divorce, Irretrievable breakdown of the matrimonial union.

AİHM KARARI IŞIĞINDA İDDET MÜDDETİ

IDDET PERIOD IN THE LIGHT OF THE ECHR DECISION

ÖZET

İddet müddeti; evliliği sona eren kadınların belirli bir süre bir başkası ile evlenemeyeceklerini düzenlemekte olup Türk Medeni Kanunu'nda bu süre halihazırda 300 gün olarak düzenlenmektedir. Bu süre mahkemenin boşanmaya dair verdiği kararın kesinleşmesiyle başlar ve ancak kadınların gebe olmadığını gösterir sağlık belgesini mahkemeye ibraz etmeleri neticesinde, mahkeme kararıyla kaldırılır. İlgili müddetin nesebin karışmasının önlenmesi amacını taşıdığı görüşü hakimdir. Medeni Kanunu'muz evlilik birliği içerisinde doğan veya evliliğin sona ermesinden itibaren 300 gün içinde doğan çocuğun babasını "koca" kabul eder.

İddet süresine duyulan ihtiyacın gerekçeleri, özellikle nesebin korunması amacı üzerinden tartışılmıştır. Doktrinde, bu kurumun yalnızca nesep karışıklığını önlemeye değil, aynı zamanda farklı toplumsal ve dini hikmetlere de hizmet ettiği yönünde görüşler bulunmaktadır. Bununla birlikte, modern hukuk ve insan hakları anlayışı çerçevesinde, bu sürenin kadınların evlenme özgürlüğünü sınırlandığı ve çağdaş tıbbi imkânlar ışığında işlevsiz hâle geldiği ileri sürülmektedir. Çalışmada her iki görüş sistematik biçimde aktarılmıştır.

İddet müddeti AİHM kararına konu olmuştur. Söz konusu olayda başvuru taraf hamile olmadığını gösteren

ABSTRACT

The waiting period, known as iddet, stipulates that women whose marriages have ended cannot remarry until a certain period has passed. The Turkish Civil Code sets the length of this period at 300 days. This period begins with the finalization of the court's divorce decision and may be lifted if the woman submits a medical certificate confirming that she is not pregnant. The prevailing view in doctrine holds that the purpose of this period is to prevent confusion regarding paternity, as a child born within the marriage or within 300 days after its dissolution is legally presumed to be the husband's child.

The necessity of the iddet period has been widely debated. Some scholars argue that it serves not only to prevent paternity disputes but also fulfils social and religious purposes. Others maintain that, in light of modern medical capabilities and contemporary human rights standards, the period restricts women's freedom to remarry and has limited practical relevance. Both perspectives are systematically presented in this study.

The iddet period has been addressed by the European Court of Human Rights (ECHR). In a relevant case, the applicant refused to submit a medical report confirming she was not pregnant, arguing that this requirement violated her privacy and her rights to

sağlık raporunu, özel hayatını ifşa ettiği ve eşitlik ile evlenme hakkını ihlal ettiği gerekçesiyle, ibraz etmeyeceğini ifade etmiştir. Mahkeme gerekli belgelerin eksikliği nedeniyle davayı usulen reddetmiştir ancak bu karar üst mahkemelere taşınmıştır. Yerel mahkemelerden farklı sonuç alamayan başvuru konuyu AİHM mahkemesine taşımıştır ve mahkeme bu sürenin, AİHS ile tanınan “özel ve aile hayatına saygı hakkı”, “evlenme hakkı” ve “ayrımcılık yasağı” maddelerini ihlal ettiğine, oy birliğiyle karar vermiştir. Kanaatimizce ilgili mahkeme kararı isabetli olup iddet müddeti “özel ve aile hayatına saygı hakkı”, “evlenme hakkı” ve “ayrımcılık yasağı” maddelerini ihlal ettiği gibi Anayasa m.10’da yer alan eşitlik ilkesine de aykırıdır. Son olarak geçtiğimiz günlerde bir yerel mahkeme Anayasa Mahkemesi’nde, ilgili müddetin Anayasa’ya aykırılık teşkil ettiği gerekçesiyle iptali istemli dava açmış ancak AİHM kararına rağmen AYM, işbu istemi oyçokluğuyla reddetmiştir. Bu bağlamda kanaatimizce iddet müddeti uzun süre daha uygulanmaya devam edecektir.

Çalışmada iddet müddetinin tarihsel gelişimi, hukuki dayanakları ve uygulanış biçimi ele alınmış; doktrindeki farklı görüşler ve modern hukuk çerçevesindeki tartışmalar sistematik olarak aktarılmıştır. Ayrıca, AİHM kararları ve ulusal mahkeme uygulamaları incelenerek iddet müddetinin kadınların evlenme hakkı, özel ve aile hayatına saygı hakkı ile eşitlik ilkesi üzerindeki etkileri değerlendirilmiştir. Çalışma, iddet müddetinin günümüzdeki hukuki ve toplumsal boyutlarına ilişkin

equality and marriage. After domestic courts rejected her claims, the ECHR unanimously ruled that the waiting period violated the rights to “respect for private and family life,” “marriage,” and the “prohibition of discrimination” under the European Convention on Human Rights.

Finally, this study examines the historical development, legal basis, and application of the iddet period. Doctrinal debates and modern legal perspectives are analysed, while national and international court decisions are assessed regarding their implications for women’s right to marry, private and family life, and equality. The study provides a comprehensive overview of the legal and social dimensions of the iddet period in contemporary Turkey.

kanaatlerimi de sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

İddet Müddeti, Eşitlik İlkesi, Özel ve Aile Hayatına Saygı Hakkı, Evlenme Hakkı, Ayrımcılık Yasası

Keywords

Iddet period, Turkish Civil Code, paternity, right to marry, European Court of Human Rights

